

.....	220
.....	264
.....	212
.....	200
.....	141
.....	220
.....	150

.....	1200
.....	225
.....	250
.....	270
.....	300
.....	220
.....	176
.....	15
.....	15
.....	15
.....	15
.....	250
.....	300
.....	550
.....	282
.....	200
.....	340
.....	484
.....	375
.....	220
.....	220
.....	132
.....	132
.....	110
.....	311
.....	88
.....	132
.....	97
.....	154
.....	154
.....	176
.....	282
.....	30
.....	30
.....	30
.....	440
.....	176
.....	176
.....	150
.....	132
.....	150
.....	44
.....	176
.....	106
.....	150
.....	220
.....	133
.....	350
.....	151
.....	250
.....	300
.....	246
.....	132
.....	220
.....	149
.....	317
.....	242
.....	317
.....	150
.....	125
.....	100
.....	200
.....	75

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
Hs. N. Sz. — — — 228

Egy szám ára pályaudva-
ron és vidéken is lej 5
Beküldésben — —

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

3181

Dr. Ramasetter Róbert Budapest
I. Disztr. 2. II. 8.

..... — — — 550
Negyedévre — — — 290
Egy hónapra — — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjel drágább

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Egyszám ára — ck 2—

1926 április 3 Szombat

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 72 szám

5686. Niszan 19

Az új kormány manifesztuma

Amit nehezen vártunk: az új kormány manifesztuma végre előtűnt fekszik. Ami első pillanatban megkap ebben a manifesztumban — az a hangja, mely előnyösen nélkülöz minden hangulatkeltést, minden puffogó frázist és könnyelmű ígéretet.

A kormány — úgy látszik — teljesen tudatában van annak, hogy a liberális rezsim által, négy éven keresztül kialakított kedvezőtlen atmoszférát csak kemény és céltudatos munkával lehet enyhíteni, olyan légkörben, mely lehetővé teszi a szabad lélegzést, az erők szabad kifejtését. Averescu kormánya éri, hogy a legnagyobb hűnők gazdasági terén követettek el és így szanáló akcióját elsősorban az ország materiális vérkeringésének normalizálására igyekezik koncentrálni.

Ez tulajdonképpen a leghelyesebb politika, mert minden sérelem, minden baj könnyebben és fájdalommentesebben gyógyítható kedvező gazdasági viszonyok között, melyek lefojtzák a gyűlölet és az osztályküzdelem érdességét. Kielégített érdekek, jóllakott gyomru emberek érdeklődését könnyebben lehet elterelni a politikai hangulatkeltés vizeiről. Dolgozó és munkájukból tisztességesen megélő polgárok az országos érdekek iránt is több érdeklődést mutatnak mindenkoron, mint a gazdaságilag meggyomorítottak.

A kormány azt éri az ország lakosságától, hogy nyugodt atmoszférában dolgozhasson. Amikor ezt éri, tudnia kell, hogy ezen nyugodt atmoszféra megteremtéséhez elsősorban neki kell hozzájárulnia azzal, hogy a legégetőbb sérelmeket máris szanálni igyekszik. Ez és csakis ez lehet garanciája annak, hogy a nyugodt atmoszféra megszilárduljon és éltető levegővé sűrűsödjék.

Nehünk, kisebbségeknek fokozott érdekünk ennek a nyugodt atmoszférának megteremtése, mert gazdasági pozícióinkat és kulturális erőfeszítésünket csakis ilyen viszonyok között vagyunk képesek biztosítani. A négyéves liberális kormányzat éppen az atmoszféra nyugtalanságával és állandó nyugtalansásával tette tönkre az ország gazdasági alapjait és ezen keresztül az idegeket és energiákat. Bárki érdekét szívesen tette kockára a maga hatalmi szempontjai kedvéért, így tehát eleve lehetetlenség volt számára egy szisztematikus gazdaságpolitika alkalmazása.

Az új kormány manifesztuma nem ad és nem ígér pozitívumokat. Ez a szerénység bizonyos erőt látszik takarni, azt a szempontot igyekszik kihangsúlyozni, hogy jobb kevesebbet ígérni és többet teljesíteni, mint sokat ígérni és semmit sem adni.

Egyetlen fix pont van a kormány enunciaiójában, amelyre építhetünk és amely bizonyos optimizmussal tölt el bennünket. Ez a pont azt ígéri, hogy a kormány minden, a közrend megzavarására irányuló kísérletet bármilyen eszközzel és a legkiméletlenebbül fog elnyomni. Ezt az ígéretet katonáember teszi, tehát minden okunk megvan arra, hogy higgyünk komolyságában. Valóban: a nyugodt atmoszféra megteremtése, a gazdasági regenerálódás csakis a közrend zavartalan biztosítása mellett képzelhető el. A közrend fentartása nem belügyi feladat csupán, ehhez az országnak legvitálisabb érdekei fűződnek. Az ország iránti bizalom megszilárdítása kizárólag a belső rend pilléreire építhető el s nélküle sem igazi fejlődés, sem pénzügyi stabilizáció nem lehetséges.

Valljuk meg, az ország gazdasági elgyengülésében való hit a külföldön kizárólag azoknak

az excessusoknak eredménye volt, melyek az országban hol itt, hol ott előfordultak s melyek alkalmasak voltak arra, hogy a kívülről figyelő vizsgálódók kissé túlzottan ítéljék meg az itteni viszonyokat.

Ha Averescu kormányában megvan a komoly elszántság arra, hogy a konszolidációt végre tényleges valósággá tegye, úgy hisszük, hogy ezen fix ígérete teljesülni fog, ami különösen ránk, kisebbségekre nézve egy egészen új korszak békés felvirradatát jelenti. Mi békét

akarunk, mert fejlődni akarunk — és fejlődni csakis abban a bizonyos, nyugodt atmoszférában lehet.

Ha a kormány legközelebbi, még a választások előtti intézkedéseivel maga is hozzájárul ennek a nyugodt atmoszférának megteremtéséhez, úgy minden oka meglesz arra, hogy az ország közvéleményét a választásokon is a maga javára hódítsa meg különösen a kisebbségeket, melyek már türelmetlenül várják a jobb a napok felvirradatát.

Két takista miniszterrel bővül ki az új kormány

Stelian Popescu lesz az új igazságügyminiszter. Averescu tábornok manifesztuma az ország népéhez. Az erdélyi ügyek csak a választások után kapnak külön tárcát

(Cluj-Kolozsvár, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A husvétii vakáció, amely hivatalosan a mai nappal véget ért, a politikában is bizonyos nyugalmi állapotot hoz magával. A miniszterek egy része már nem is tartózkodik a fővárosban és így a közvetlen akciók néhány napra szünetelni fognak. Az új kormány, amelynek programját tegnap pregnans pontokban ismertettük, manifesztumot intézett az ország népéhez, amelyben néhány általános, de megnyugtató kijelentést tesz. A manifesztummal érdemlegesen vezetőhelyen foglalkozunk.

A mai nap jelentős eseménye az, hogy a takista frakciónak már tegnap jelzett közeledése a néppárthoz befejezett tényre vált és a frakció két vezetőembere: Stelian Popescu és Demetrescu Braila tárcát vállalnak a kormányban.

A nemzeti párt bomlásáról szóló riasztó hírekkel kapcsolatban ma lényegesen tisztult dr. Boila Romulusz professzorhoz, aki igen érdekesen igyekezett megvilágítani a párt új helyzetét. A közeli napok fogják eldönteni, vajjon Boila professzor optimisztikus kijelentései eléggé reális tényeken alapulnak e.

A belpolitikai élet legújabb eseményeiről alábbi tudósításunk számol be:

A kormány manifesztuma

A kormány programját tartalmazó manifesztum, amelyet Petrovici közmunkügyi miniszter szerkesztett meg, ma került publikálásra. A manifesztum szó szerinti szövege a következő: „Az ország összes társadalmi osztályai előtt ismeretese azok a viszonyok, amelyek az egész országban vannak és amelyek szükségessé teszik, hogy végre érezhető javulás történjék minden tekintetben. Ez a súlyos helyzet részben a háború következménye, nagyrészt lokális okoknak tulajdonítható.

A kormány, amelyet a király bizalma ebben a helyzetben a felelősség vállalására hívott, teljesen tudatában van feladata nehézségeinek és meg fog tenni minden erőfeszítést, hogy megfeleljen hivatásának. De ehhez szüksége van a nemzet erőinek támogatására is. Ezért melegen apellál a hazaszerető polgárookra, különbség nélkül, adják meg a nehéz munkához szükséges támogatást.

Törvényhozásunk forradalmasítása nélkül — mert ez az ország presztízstét tönkretethetné, — a kormány törekedni fog arra, hogy a szükségesnek mutatkozó módosításokkal elhárítsa mindazokat az akadályokat, amelyek az élet normálissá válásának útjában állnak.

A kormány első gondja lesz egészségesség alapokon épülő gazdasági politika inaugurálására, de tévedés lenne azt hinni, hogy a kívánatos javulás egyik napról a másikra lehetséges.

Ezért az ország népétől hitelt kér jó intenciói számára.

A kormány súlyt helyez arra, hogy az ország lakossága tudja, hogy a király bizalma edta kezébe a hatalmat és ha a választások ratifikálják ezt a bizalmat, nem fog kimélni

semmit, hogy igazolja annak jogosságát és teljes munkáját a legcsekélyebb korlátozás nélkül a közérdek szolgálatába fogja állítani.

A kormány működésének első feltétele az, hogy nyugodt atmoszférában dolgozhasson. Ezért megleghangú felhívást intéz az összes lakosokhoz, engedjék meg a kormánynak, hogy megbízatását zavartalanul gyakorolhassa, mert az ország érdeke úgy kívánja ezt. Kijelenti a kormány, hogy a közrend megzavarására irányuló kísérleteket bármilyen uton, bármilyen eszközzel történjenek ezek, nemcsak megakadályozza minden energiájával, hanem ha szükség lesz rá, kimélet nélkül el is fogja nyomni.

Averescu tábornok s. k.

Szaporodnak a disszidensek

Mint előrelátható volt, a többi pártok közül egyre többen lépnek át a kormány mellé. A nemzeti párt jorgista frakciójának jassii tagozata Dragomirescu Petre elnök vezetésével belépett a néppárthba. A kormány és a volt takisták között napok óta húzódo tárgyalások sikerrel véget értek. A megegyezés szerint a takisták két miniszteri tárcát, öt prefektusi állást és 10 képviselői mandátumot kapnak.

A miniszteri tárcák közül az igazságügyit és az egészségügyit, előbbinek Stelian Popescu, utóbbinak Demetrescu Braila lesz a minisztere. A kormány ilyenértelmű átszervezése már a husvétii ünnepek után közvetlenül megtörténik.

A választások után ismét átalakul a kormány.

De nemcsak azokat jutalmazza Averescu, akik most állanak melléje, de nem felejtkezik meg azokról sem, akik előtte voltak kormányon. Most került nyilvánosságra az Averescu-párt és a liberálisok között létrejött megállapodás, mely szerint az általános választásokkor a liberálisok 50 képviselői és 30 szenatori mandátumot kapnak.

Uj prefektusok

A mai napon egyébként a kormány kiegészítette az erdélyi prefektusi kart. Temesmegye prefektusává dr. Russu Simont, Szörény megye prefektusává pedig Doldea Romulust nevezték ki. Alsófehérmegye prefektusa Aurél Stoica.

Biztató előjelnek vehető arra, hogy a kormány komolyan gondol programjának demokratikus szellemben való megvalósítására az a hír, hogy Averescut komolyan foglalkoztatja a beszarábiai lakosság insége és elnyomott helyzete. A kormány — hír szerint — elhatározta, hogy Beszarábiával szemben a legbékésebb szellemű engesztelő politikát fog folytatni. Averescu tábornok közelebről személyesen odautazik, hogy meggyőződjék az ottani viszonyokról.

Cenzurázott miniszteri nyilatkozatok

Érdekes, hogy Averescu tábornok arra kérte miniszter társait, ne adjanak interjúkat a sajtó részére mindaddig, amíg a nyilatkozatok tartalmait vele előzőleg meg nem vitatják. Bár

ebből bizonyos mértékben burkolt cenzurára is lehet következtetni, az új rendszernek mégis meglesz az az üdvös eredménye, hogy ezáltal nem fognak napvilágot látni olyan felelőtlen nyilatkozatok, mint amilyenek a liberális kormány alatt gyakran jelentek meg a lapokban.

Az első ilyen nyilatkozatot Mitilincu külügyminiszter tette a sajtó képviselői előtt. Kijelentette, hogy folytatja elődje politikáját. Barát-

Zászlót bont a Goldis-frakció

Goga Octavian belügyminiszter nyilatkozott több újságíró előtt, akiknek többek között a következőket mondotta:

Be kell vallanom, hogy rendkívül sok kellemetlenséget okozott a néppártnak a csucsa paktum felmondása. Igyekezni fogunk ezen kellemetlenségeket elfelejteni. A jövő politikánk nem fog ilyen eseményekre bázisozni.

Szeretem a magyar répet és mert most alkalom nyílik arra, hogy ennek a szeretetnek tetteiben is kifejezés adjak, élni fogok ezzel az alkalommal. Érzem, hogy a paktum felmondása dacára a Magyar Párt és a néppárt között a kétélekek szorosabbak, mint eddig.

Befejezésül kötelességemnek érzem köszönetet mondani az erdélyi magyar sajtónak azért a barátságos támogatásért, amiben a kormányt az első pillanattól kezdve részesítette.

Polgári bizos Beszarábiában

— Beszarábiai kérdés feltétlenül létezik, ezt els merjük. Eppen ezért Averescu tábornok közlebről odautazik, hogy személyes tapasztalatai alapján javaslatot dolgozzon ki erre vonatkozólag. Egyelőre még nem igaz az a „Cuvantul“ által közlött hír, hogy Beszarábia Rascanu személyében polgári kormánybiztosot kap. Még nem határozunk ilyen értelemben, tény azonban, hogy nem állunk messze a tervtől és én például a magam részéről helyeselem ezt az eszmét.

— Meg tudom érteni Maniuc erős kifakadását

Nemzeti párti nyilatkozat az új kormányról

Munkatársunk felkereste dr. Boila Romulusz egyetemi tanárt, a nemzeti párt egyik vezető-emberét, aki kérdéseinkre a következőket felelte:

— Miben látja az igazi okát a Maniu-kormány meghiusulásának?

Maniu Gyula és kormánya nem juthatott uralomra azért, mert a nemzeti párt vezére új kormányzati rendszert akart inaugurrálni Romániában, amely az eddigi reakcionárius és oligarchikus törekvésekkel szemben a tiszta demokrácia elvein épült fel. Maniu Gyula kormányzati programja ki akarja küszöbözni a korrupciót és a megvesztegetést, tiszta közeletet, jogegyenlőséget, a kisebbségi igények kielégítését és az ország és a nemzet összességének érdekeit szolgáló gazdasági és pénzügyi politikát. Akarta Románia fejlődését biztosítani. Ezzel a kormányzati politikával ismeretesen teljesen ellenkezik a liberálisok felfogása, akik csak szűk körű pártérdekeiket szolgáló javát biztosították hosszú kormányzásuk alatt az ország érdekeinek semmibevételével.

Averescu tábornok kormánya csak folytatása a liberális kormányrendszernek, tehát szintén csak reakciós lehet. Averescu kormány megbízása tehát a reakció győzelmét jelenti. Így természetesen nagyon demagóg izt nyert az új kormány tagjainak s ma kijelentése, hogy tiszta és törvényes választásokon lehetővé fogják tenni az igazi népakarat igaz megnyilvánulását. Ezt látszik igazolni az is, hogy a választásokat vezető belügyminiszter Goga Octavian lett.

— Mit szól professzor ur Goldisék szecessziós akciójához?

— Goldisék és társai magatartását a multban sem értékelte sokra a nemzeti párt és most is kijelenthetem, hogy ez nem jelenti a párt egyrésznének kiválását, csupán néhány ember személyi ambíciójának a politikai oppor-tunitás elve alapján történt kielégítését. Ok — mondjuk ki nyíltan és őszintén — megunták a nemzeti párt kebelében az ellenzéki oldalon folytatott harcot és a hűn óhajtott husos fazék mellett huzódtak meg. Mert akkor senkinek sem lett volna semmi kifogás: akciójukkal szemben, ha azt ténylegesen a párt hívei nagyrésznének meggyőződése támogatja. Ok azonban nem mertek nyíltan fellépni ter-

ságot tart fenn a nagyhatalmakkal és mélyíteni fogja a viszonyt a kisantantállamokkal. Szerinte csak így lehet elérni Európa pacifikálását és konszolidálását. A legközelebbi kisantant-konferencián, amely Bledben lesz május havában, folytatni fogja mindazokat a tárgyalásokat, melyeket Duca félbehagyott. Oroszországgal rendezni fogja az összes függőügyeket és differenciákat.

Goldisék ellen. Ok még a magyaroktól stórkölt passzivista politikának a hívei, pedig az erdélyiek előtt csakis ez az egyedüli megoldás volt: belépni a kormányba. Egyébként Maniuc csak a kandidálásokról fognak sok meglepéseket észrevenni. A választásokig aránylag kevés az idő és így rövid időn belül meggyőződhetnek erről. A magyarokra feltétlenül számítunk, hogy kisebbségi programunkat, amely, amint ok jól tudják, a legszűkebb jogokon alapszik, realizálhassuk.

A Goldis-frakció zászlóbontása

Meg nem erősített hírek szerint Goldis László és társai április 19 re összehívják Nagyszébenbe, vagy Gyulafehérvárra a nemzeti párti disszidensek kongresszusát. Ezen a kongresszuson, amely ellen-akciója a szászbizottság 19 iki ülésének, hivatalosan is zászlót bont a Goldis-frakció és egyuttal bizalmatlansági indítványt fog beadni Maniu ellen.

Groza közmunkügyi miniszter

Groza Péter elfoglaltságára való hivatkozással csupán a következőket mondotta:

— Tévesen írták meg a lapok, hogy én erdélyi miniszter vagyok, mert az első perctől a közmunkügyi tárca az enyém. Az erdélyi miniszteriumot csak a választások után töltjük be és addig ennek a tárcának az ügykörébe vágó ügyeket Bucsan belügyi államtitkár látja el.

Groza Péter egyébként hétfőn, vagy kedden Kolozsváron lesz.

veikkel, mert jól tudták azt, hogy a nemzeti párt fegyelmezett sorai soha ahhoz beleegyezésüket, vagy támogatásukat nem nyújtották volna. Goldis, Lepadatu és Lupas a pártfegyelmen figyelmen kívül hagyásával csatlakoztak az új kormányhoz, amit közönséges nyelven árulásnak nevezhetek.

— Mit gondol professzor ur, nem forog fenn a pártban az események alakulása következtében a bomlás veszélye?

— Szó sincs róla. Goldisék akciója semmilyen komolyabb következményt nem fog maga után vonni s a párt helyzetében nem tud változást előidézni. Komoly és tekintélyes politikusként nem követte őket az oppor-tunitás utján, de még közelálló rokonaik sem mindannyian.

— A legújabb távirati jelentések szerint Stelian Popescu és Demetrescu Braila is tárcát

Lepadatu volt liberális miniszter nyilatkozata

(Cluj-Kolozsvár, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lepadatu Alexandru dr., volt kultuszminiszter tegnap Kolozsvárra érkezett, hogy visszafoglalja egyetemi katedráját. A volt miniszter fogadta a kolozsvári sajtó képviselőit, akiknek a hozzáintézett kérdésekre a következőket mondotta:

— Hogy mi a véleményem az Averescu-kormányról? A kormány olyan összetételű, hogy a legteljesebb várakozással tekinthetünk munkája elé. Olyan egyéniségek vannak a kormány tagjai között, akik komoly garanciát képeznek a jövő szempontjából.

— Résztvesz-e a liberális párt az általános választásokon?

— Felétlenül. A liberális párt központi vezetősége a vidéki tagozatok kiküldöttjeivel április 13 án Bukarestben ülést tart, hogy véglegesen határozzon ebben a kérdésben. Mindentűt jelölni fogunk és a legteljesebb erővel belefekszünk a választásokba.

— Mikor jönnek újból hatalomra? Megtörténhet-e, ha a választásokon olyan intenzíven résztvesznek, hogy már közelebről hatalomra jutnak?

— Sem célunk és érdekünk nem kívánja, hogy már most ismét hatalomra jussunk. Időt kell engednünk az országnak, hadd lássa a

vállalnak az új kormányban. Professzor urnak mi a véleménye erről?

— Tudomásom van arról, hogy Averescu tábornok több takista politikuskat tett ajánlatot kormányába való belépésre vonatkozólag. Nem hinném, hogy a takisták között akadna, aki a párt zászlóját cserbenhagyja. Ha azonban mégis így történne, úgy ez csak egy tisztulási processzus jelének tekinthető, amelynek folyamán a nemzeti pártból kiválnak a reakcionárius és felfogásukat a párt programjával összhangba hozni nem tudó elemek, ami feltétlenül csak a párt hasznára lehet.

— Mit gondol professzor ur, mi az oka annak, hogy a nemzeti és parasztpárt között évek óta huzódó fuzió és kollaborációs tárgyalások nem vezethettek eredményre.

— Az ország kétségtelenül e két legnagyobb demokratikus pártja között folyó tárgyalások eredménytelensége két okra vezethető vissza. Az egyik személyi ok. A parasztpártban jóindulatú és tapasztalt vezetők mellett demagógikus elemek is vezetőszerepet töltenek be, akiknek magatartása sokban károsan befolyásolta a tárgyalások eredményes kimenetelét. A másik elvi, illetőleg világnézeti jelentőségű ok. A parasztpárt programjának egyes pontjai ugyanis erősen kommunisztikus színezettel bírnak, amelyeket a nemzeti demokrácia alapján álló nemzeti párt nem fogadhatott el. A tárgyalások folyamán nem sikerült a két párt programjában foglalt ellentétes pontok koordinálása, ami előfeltétele egy egységes kormányzati programnak. Természetes az, hogy a nemzeti párt csak olyan egyezményt köthetett a parasztpárttal, amely fedi az ő politikai programját.

— A választásokba egyedül indul a párt, vagy valamely más párttal szövetségbe?

— A nemzeti párt reméli, hogy mindazok a pártok és csoportok, amelyekkel a községi választásokon kollaborált, ismét együttesen veheti fel a küzdelmet. Ugy a többségi, mint a kisebbségi pártok, amelyek velünk kollaboráltak, be kell hogy lássák, hogy a nemzeti párt becsületesen akarja a demokratikus elveken alapuló új kormányzati rendszer megvalósítását és adott szavát minden körülmények között beváltja. A választásokra vonatkozó részletes programot egyébként véglegesen a pártnak április 11-én tartandó országos kongresszusán fogjuk megállapítani.

— Milyennek látja professzor ur a párt politikai kilátásait?

— Meg vagyok győződve róla, hogy talán még egy reakciós kísérlet után az országnak a demokrácia irányába történő természetes fejlődése eredményeképpen a demokratikus elvek igazi letéteményese, a nemzeti párt fog kormányalakításra megbízást kapni. A nemzeti pártban ma politikai harcok tüzeiben edzett és kipróbált politikuskok foglalnak helyet, akik végül is győzelemre fogják vinni a tiszta demokrácia eszméit.

közvélemény és cinálhasson összehasonlítást a mi kormányzásunk és utóduak kormányzása között.

— A kultusztervezetét illetőleg tévedésben vannak azok, akik azt hiszik, hogy a kisebbségi egyházak jogos kívánságait nem vették figyelembe. A tervezet még nyers formában megküldtük az egyházaknak hozzászólás végett és a beérkezett válaszokból összefoglaltuk mindazt, ami összefoglalható volt. Elismertük a nagyváradi, illetve a királyhágómelléki püspök megválasztását is. Erről értesítettük a nagyváradi református egyházkerületet. Bismarrem, hogy ez csak félmunka, mert nem jelenti azt, hogy Romániának két református püspöksége van. Erre külön törvényt kellett volna hoznunk, de már nem volt idő. Ez is a kormány munkája. Természetes, hogy a törvény meghozásáig Sulyok István nem lehet tagja a szenátusnak és nem teheti le az uralkodó kezébe az esküt.

— Ami a színházi törvényt illeti, lehet, hogy vannak sérelmes pontjai, de ezeket lehet pótolni a végrehajtási utasításban. Nem hiszem azonban, hogy teljesen jogos volna a színigazgatók panasza.

— A pápai konkordátumról megjelent ellentétes hírekön magam csodálkozom legjobban

és nem bírok...
nak. A konkordátum minden egyes létre és csupán...
Az aláírást pedig...
egy a Vatikán...
leményünk, hogy...
vényé emelés...
kerüljön aláírás...
keresztülment...
a parlamenti...
idő. Ott van...
új kormány...
vinni.

Grödl báró a házasságban

A fiatal...

(Sighetul-...)

2. Az Uj Kelet...
elénk feltűnt...
Grödl báró...
telepszik meg...
Budapest...
tartózkodott...
egész város...
szárnyra. El...
munkatárs...
letepedés...
— Már

lővárosomban...
máskülönben...
szor ellátog...
vizsgálására...
években na...
végeztünk...
nikai okok...
mélhetőleg...
Arról azont...
most, hogy...
fogjuk meg...
velünk külf...
csolatban.

Ezután...
szóba, mely...
román sajtó...
A báró áll...
vátor Marg...
solyogva v...

— Ami...
Az eljegyz...
alapja ninc...
volabb áll...
hír a bécsi...
országi lap...
a romániai...
legkomoly...
lalva Bul...
Szalvátor...
lemez bar...
főhercegnő...
cegnő...
— szimpatik...
mosolyogv...
jegyzésére...
egyelőre n...
lataink ki...
zése fogla...

— K...
mit lehet...
hetik, ho...
mégis me...
amely na...
erről idej...

Híres zsidó

Spielman

(Bécs)

Az osztrák...
szó, mint...
tudvalevő...
zel megny...
alkalom...
kombináló...
igénylő j...
sakkme...
vovi k fele...
stein, Ni...
ras, Jan

és nem bírok rájönni, hogy honnan származnak. A konkordátum már teljesen készen van, minden egyes pontja felett megegyezés jött létre és csupán az aláírás hiányzik még rajta. Az aláírást pedig azért balasztottuk el, mert úgy a Vatikánnak, mint nekünk az volt a véleményünk, hogy a kultusztervezet törvényvényé emelése után, illetve azzal egyidejűleg kerüljön aláírásra. A tervezet azonban, roha keresztülment minden szekción, nem jutott el a parlamenti tárgyalásig, mert nem volt rá már idő. Ott van azonban a szenátus asztalán és az új kormány minden biznnyal keresztül fogja vinni.

Grödl báró cáfolja is, nem is a házasságáról szóló híreket

A fiatal nagyiparos Máramaroszigeten telepedik le

(Sighetul Marmatiei-Máramarosziget, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban élénk feltűnést keltett az a hír, hogy a fiatal Grödl báró Máramaroszigeten, szülővárosában telepszik meg véglegesen. A fiatal báró ezelőtt Budapestben, Bécsben és főképen Bukarestben tartózkodott. Most, hogy Szigetre visszatért, az egész városban különböző kombinációk keltek szárnyra. Ebből az alkalmából az Uj Kelet munkatársa meglátogatta a bárót, aki szigeti letelepedéséről a következőket mondta:

— Már régen foglalkozom azzal, hogy szülővárosomban, Szigeten telepedjek le. Szigetre máskülönbben is minden évben kétszer háromszor ellátogattam az itteni vállalatok felülvizsgálására. Mint ismeretes, a háború utáni években nagyszabású munkálatokat nem végeztünk Máramarosban. Ez különböző technikai okokra vezethető vissza, amelyeket remélhetőleg a közeljövőben ki fogunk küszöbölni. Arról azonban semmiessre sem nyilatkozhatok most, hogy a máramarosi erdőségünkben mikor fogjuk megkezdeni a termelést. Az én idejvelem különben családi okokkal van kapcsolatban.

Ezután a báró állítólagos házassága került szóba, melynek híre az osztrák, magyar és román sajtóban nemrég nagy szenzációt keltett. A báró állítólag rövidesen eljegyzi Lipót Szalvátort Margareta főhercegnőt. Grödl báró mosolyogva védekezik:

— Amint látja, eljegyzőt sem viselek. Az eljegyzés híreinek pedig semmi komoly alapja nincsen. A jelen pillanatokban a legtalálóbb áll tőlem a nősülés gondolata. Ez a hír a bécsi „Abend“ utján került a magyarországi lapokba és valószínűleg innen jutott el a romániai sajtóba is, amikor én jóformán a legkomolyabb üzleti ügyeim voltam elfoglalva Bukarestben. Tény az, hogy a Lipót Szalvátort hercegi családdal a mi familiánk kellemes baráti kapcsolatot tart fenn. Margareta főhercegnőt is közelebről ismerem. A főhercegnő — kétség sem fér hozzá — roppant szimpatikus, nincs kizárva az sem — mondta mosolyogva — hogy tetszésemet is bírja, eljegyzésére azonban mégsem gondolok, mert egyelőre nem is gondolhatok nősülésre. Vállalataink kibővítése és aktív üzembe való helyezése foglalják le egész időmet.

— Különbben — folytatta mosolyogva — mit lehet tudni. Váratlanul az is megtörténhetik, hogy roppant elfoglaltságom ellenére mégis meg fogok nősülni. A sajtót, mint olyant, amely nagyon felkarolja nősülési szándékomat, erről idejében fogom értesíteni. (f. m.)

Híres sakk bajnokok hitet tesznek zsidó meggyőzésük mellett

Spielmann a semmeringi győztes nyilatkozata

(Bécs, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az osztrák főváros sportköreiben egyébről sem esik szó, mint a semmeringi sakkversenyéről, amelyben tudvalevőleg Spielmann győzött 13 ponttal és ezzel megnyerte a 3500 éllinges első díjat. Abból az alkalmából, hogy ismét zsidó ember győzött a nagy kombináló képességet, ötletet és fokozott figyelmet igénylő játékban, szóba hozták a zsidó származású sakk mestereket. Ebben a turnéban tudvalevőleg a résztvevők fele zsidó származású volt. Zsidó emberek: Rubinstein, Niemzovits, Spielmann, Réthi, dr. Taras, Janovszki és Davidsohn. Dr. Tartakower

sem tagadja zsidó származását, ő maga azonban már nem zsidónak született, mert a hatvanas években szülei Oroszországban áttértek a görögkeleti vallásra. Amerikában ezt nem tudták és amikor a newyorki sakkverseny alkalmával, abban a hitben, hogy zsidó és azonos a hasonló cionista vezérferfiával, a zsidók ünnepelni készültek őt. Dr. Tartakover azonban elhárította magától a megtiszteltetést és a küldöttöknek, amely nála megjelent kijelentette, hogy ő ugyan nem zsidó már, de szívvel, lélekkel együtt érez azokkal, akik Palesztinát önálló zsidó országgá akarják kifejleszteni.

Réthi több ízben hangsúlyozta erős zsidó érzését és ha nem is aktív cionista, de meleg szimpátiával viseltetik a zsidó ügy iránt. Spielmann is hasonlóképpen nyilatkozott mostani győzelmének alkalmából.

— Zsidó vagyok, zsidó maradok — mondta — de ez nálam annyira természetes és magától értetődő, hogy semmiképpen sem akarám kibangsulyozni. Nekem az a véleményem, hogy az ember többet használ a kultúra bármely terén elért eredményével a zsidóságnak, mintha unos untalan hangsúlyozza zsidó mivoltát.

Két lelkes cionista is van a győzők között: Akita Rubinstein, aki a hetedik díjat nyerte és Áron Niemzovits koppenhágai sakkbajack, aki az ötödik díjat vitte el. Rubinstein Oroszlergyelorzágról származik. Most a Berlin melletti Rehbrücke városban lakik, míg Niemzovits Rigából került Koppenhágába.

Rubinstein ezeket jelentette ki zsidó felfogásáról: — Származásom és neveltetésem utalnak arra, hogy zsidó népi életet éljek. Órégi rabbi-családból származom, apám ugyan kereskedő, de nagyapám Graivo messzeföldön híres zsidó papja volt. Én magam fiatalkoromban talmudot tanultam, amelynek módszerét, gondolatmenetét és szellemét átvittem későbbi tanulmányaimba és sakkjátékomba. Cionista vagyok, sőt az voltam már Herzl előtt is, sokat foglalkozom a héber irodalommal és magam is elég jól bírom őseink nyelvét. Leghőbb kívánságom, hogy Palesztinában résztvehessek egy zsidó nemzetközi sakkversenyen. Erec Jisráélben, úgy tudom, sokan hódolnak a sakk-kultusznak és egy időben meg is jelent egy „Sakk-Matt“ című sakk-újság. Mi zsidók aránylag eléggé régen tűztük már ezt a sportot. Ibn Ezra, a nagy zsidó költő már hatszáz évvel ezelőtt gyönyörű verset írt a sakk-játékról.

Niemzovits őszintén megvallotta, hogy volt egy idő, amikor restelte zsidó mivoltát, a háborúban azonban annyira feléledt benne zsidó nemzeti érzése, hogy szinte rösteli magát régebbi magatartása miatt.

Románia jegyzékben tiltakozik a jugoszláviai románok tagyonának elkobzása ellen

(Bucuresti-Bukarest, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az a rendelkezés, amely szerint Jugoszláviában a román állampolgárok javait elkobozhatják, rendkívül kellemetlen hatást tett ki kormánykörökben. A legközelebbi minisztertanácsban foglalkoznak ezzel a kérdéssel és jegyzéket fognak intézni Jugoszláviához, hogy ők is részesítsék a román állampolgárokat ugyanolyan jogokban, mint Romániában a jugoszláv alattvalókat. Egyben felhasználják az alkalmat és az ottani románok helyzetének javítását is kérik fogják.

A kormány emellett még azt is tervezi, hogy a legközelebbi kisantantkonferencián véglegesen intézzék el ezt a kérdést.

Még 16 kérdés tisztázását követelik a franciák a frankügyben

A pótnyomozás eredménye nem elégtli ki a magyar hatóságokat sem. Rába és Gerő újabb vallomásától várják a hiányzó adatokat

(Budapest, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A frankhamisítási ügy pótnyomozása lezáródott. A legutóbbi napokban izgalmas szembesítések történtek, amelyek azonban semmi lényeges novumot nem adtak ahhoz a nyomozati adathoz, amely különben sem elégitette ki a Budapestben tartózkodó francia kiküldötteket, sem a magyar felelős tényezőket. A pótnyomozások során elhangzott vallomások jó pár kérdést tisztázatlanul hagytak és a terheltek vallomásai sem a francia kiküldötteket, sem a magyar tényezőket nem hozták közelebb a frankügy likvidálásához.

A Budapestben tartózkodó francia kiküldöttek most 16 pontban foglalták össze azokat a kérdéseket, amelyeknek tisztázását szeretnék

és ezt a 16 pontból álló kérdést már átadták a magyar hatóságoknak. Egyes lapok értesülése szerint gróf Bethlen István miniszterelnök, aki csütörtökön reggel elutazott Budapestre, a maga részéről szintén kíváncsnak tartja a frankügy eddig még homályos részének tisztázását. Eppen ezért határozott utasítást adott a vizsgálatnak ez irányban való lehető leggyorsabb megindítására.

Rába és Gerő vádlottakat ma fogják újból kihallgatni. Sok érdekes és eddig még el nem hangzott felvilágosításokat várnak tőlük. Rába és Gerő idegesek és türelmetlenek a fogházban, hogy helyzetük könnyebbé tételének beigérésére is vallani fognak.

Flettner rotorhajója próbautra indul az Atlanti-Océánon át Newyorkba

Az ut előreláthatólag hat hétig fog tartani. Bremában egy háromezertonnás rotorhajó épül

(Berlin, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Flettner Antal német mérnök által épített rotorhajó, a „Buckau“, amely tudvalevőleg a szél erejét igyekszik járatában kihasználni és amely nemrégén végezte első kísérleteit az Északi-tengeren, a legközelebbi napokban, miután a hajó nevét „Baden-Baden“ re keresztelték át, Kiel kikötőből egy építőkörmánnyal megterhelve, az Atlanti-óceánon keresztül utnak indul Newyork-felé. A hajót, amelynek legénysége tizenöt emberből fog állani, Péter Callsen kapitány vezeti, aki mellett több laptudósító is megteszi az utat az Atlanti-óceánon keresztül.

A „Baden-Baden“ a vitorláhajók rendes útját, az ugynevezett passzát zónát követi és az Azori-szigetek előtt fog elhaladni. Az ut előreláthatólag hat hétig fog tartani, minthogy a legénység tanulmányozni akarja a szélviszonyokat, továbbá olajat akar magához venni az Azori-szigeteken, ami szintén több napot vesz igénybe, úgy, hogy a Baden-Baden megérkezését Newyorkba májusra várják.

Bármilyen különösnek is tűnjék fel a mo-

dern hajóépítés mellett ez a különös jármű, mindenesetre komolyan kell venni és számolnunk kell azokkal az előnyökkel, amelyeket feltalálója tulajdonit neki. A rotorhajó jövőjét mi sem támasztja alá jobban, mint az a tény, hogy Bremában a Sloman-hajóársaság részére ebben a pillanatban egy háromezertonnás rotorhajó épül, amelyet augusztusban fognak vízrebocsátani. Ennek az óriás rotorhajónak három alumíniumból készült, 12 láb széles és 80 láb magas rotorkéménye lesz, amelyeknek segítségével kétezer lóerőt akarnak kivonni a tengerek fölött süvöltő szelekből. Ez az új rotorhajó Délamerika rendeltetéssel fogja megtenni első útját.

Flettner, a feltaláló, természetesen szintén a „Baden-Baden“ fedélzetén lesz. A sajtó képviselőinek kijelentette, hogy tárgyalásokat akar folytatni az Egyesült Államokkal a „Baden-Baden“ eladása tárgyában, ezenkívül előadásokat akar tartani Amerika nagyobb városaiban.

Írdessen az Uj Keletben!

Szépség

a legdrágább kincse minden nőnek. A szépség ápolása megőrzi az ifjúságot, kívánatossá tesz és szerencsét hoz.

Az Elida Ideal szappan a bőrnek egészséges szint ad és megóvjá fiatalos rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

ELIDA

IDEAL-SZAPPAN

Utolsó maradékig illatos.

Hatszáz ezer lej

(Cluj-Kolozsvár, április 2. Az Uj Kelet munkatársától.) A Keren Kajemet Lőjiszráél erdélyrészi irodája táviratilag jelentette Jerusalemnak, hogy márciusban elérte eddigi működése során legmagasabb bevételét: a múlt hónapban Erdély zsidósága hatszáz ezer lejt gyűjtött össze Erec Jiszráél földjének megváltására.

Ugy érezzük, hogy e párszavas távirat Erdély zsidóságának értékes diplomája. Alig pár év előtt ez az összeg egy teljes esztendő bevételét jelentette s bizonyára naivnak tartották volna azt, aki hatszáz ezer lejes havi bevételről, mint célkitűzésről beszélt volna. Alig három év után az 5683. esztendő évi kétszázhatvanháromezer lejes K. K. L. adományát, már a következő év millió felüli összege követte, míg a múlt év elérte a hárommilliót. Ezzel szemben az 5686 esztendő eddigi hónapjai már túlhaladták a kétmillió bevétele és ha a márciusi rekordot állandósítani lehet, ugy ez az esztendő meg fogja közelíteni az évi hatmilliót.

Beszédes számok ezek. Talán nincs olyan adat, mely pregnansabban bizonyítaná, hogy Erdély és Bánság zsidóságának lelkiélete az utóbbi évek során nagy fejlődésen ment keresztül. A zsidóság életének eszmei tartalma egyre határozottabban kristályosodik ki a Palesztinagondolat körül és így a cionista táboron belül mélységben, a nemcionisták között pedig kiterjedésben, újabb és újabb rétegek bevonásával teljesebb az az általános zsidó gondolat, mely Palesztina felépítését az egyetemes zsidóság feladatává teszi.

Bizonyos az, hogy friss szellemű, precíz, gondos organizációs munka volt az, amely ezt a sikert elérhetővé tette. Bizonyos az, hogy Erdély zsidósága mindig kész volt a Palesztina-munka támogatására. E belső készséget változtatta át e havi hatszáz ezer lejes rekord-bevétel valóságává a Keren Kajemet. Ez a rekordbevétel egyben súlyos tanulságokat jelent. Jelenti mindenképp azt, hogy lelkes és kitartó munka nemcsak ezt az eredményt, de még jóval magasabb tud biztosítani. Jelenti azt, hogy a központi iroda, a KKL biztosok, helyi csoportok, ifjúsági szervezetek harmónikus együttműködése az az erő, amely az egész erdélyi zsidóságot a Palesztina gondolat egységébe tudja összefogni. De korántsem jelenti azonban ez az összeg azt, hogy Erdély és Bánság zsidósága kivételes és nagy áldozatokat hozott volna ezen rekord-bevétel elérésében. Mert nem rendkívüli esemény ez és nem erőket meghaladó áldozatkészség révén gyűlt össze ez a rekordadomány, de egyszerűen azért, mert a KKL munkát végző szervek viszonylagosan megfeleleltek azoknak a kötelezettségeknek, melyeken végső eredményében Erec Jiszráél felépítése nyugszik. Mindenesetre lényeges tétel ennek a bevételnek az a Purim-akció, melynek keresztülvitelében még így is sok lézag mutatkozott.

Jouvenel szíriai főbiztos Jeruzsálemben tárgyal Palesztina határainak kiterjesztéséről

Garanciapaktum készül Szíria és Palesztina között

(Jeruzsálem, április 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kedden este Henry Jouvenel szíriai kormányzó ideérkezett. Plumer fő kormányzó hivatalos fogadtatásban részesítette Jouvenelt, akivel azután mélyreható tanácskozásokot folytatott a szíriai és palesztinai kormány együttműködése érdekében. A tárgyalások legfontosabb pontjai a következők: a palesztina-szíriai határ megállapítása, jobb közlekedési rendszer teremtése a két ország között, a gazdasági kollaboráció, a határmenti rablóbetörések közös megakadályozása. Az arab sajtó értesülései szerint azonban a két kormányzó között megállapodás jött létre, melynek értelmében a szíriai Libanon-tartomány déli zónáját a Litani torkolatánál lejjebb Palesztinához kapcsolják.

Jouvenel főbiztos látogatása, melyet már régebben bejelentett, ugyszólván folytatása volt a Londonban megkezdett tárgyalásoknak és szoros összefüggésben van a szíriai eseményekkel. A határrendezés kérdése is azért vált sürgőssé a franciáknak, hogy a palesztinai kormány segítségével megaka-

dályozhassa a felkelő törzsek fegyvercsempészeteti és meglepetésszerű betöréseit. Csak másodsorban fűződnek gazdasági érdekek is a franciák javaslatához, amely azonban elsőrendű érdekeket biztosít Palesztinának. A határkiigazítás ugyanis azt jelenti, hogy a Litani-folyóval a Rutenberg féle villamosművek igen fontos erőforrást kapnak.

Ezek után nem egészen véletlen, hogy — amint az Uj Kelet röviden már jelentette, — Weizmann Chaim és a zsidó nemzeti élet több más kitűnősége ugyanezekben a napokban fontos tanácskozásra gyűltek össze Jeruzsálemben. A határrendezés kérdésével kapcsolatban Weizmann professzor beható tanácskozásokat folytatott lord Plumerrel a zsidók részvételéről a határörsgében.

A palesztinai kormány hivatalos lapjában most jelent meg a határörsg szervezéséről szóló rendelet, mely szerint Palesztina kormányzójának jogában áll a mandátumterületen kívül is létesíteni határvédelmi csapatokat, ha Palesztina és Transzjordánia biztonsága ezt megkívánja.

A KKL országos bizottsága ezután hívja fel a KKL valamennyi munkását, hogy Peszach Cholhamoedjának utolsó napján minden erő összpontosításával valamennyi ki nem üritett persely üritessék ki. Lelekesítse munkájukban az a tudat, hogy a március havi hatszáz ezer lejes bevétel áprilisban egy erőlyes persely-üritési akcióval tulszárnyalhatja.

ZSIDÓ KÖZÉLET

★

A bethleni helyicsoport ujjaszervezése

A közelmúltban lezajlott dési körzeti konferencia határozatának értelmében husvét másodnapján ujjaalakult a bethleni helyicsoport. A közgyűlésen a bethleni zsidóság teljes számban jelent meg, többek között olyan elemek is, akik eddig egészen távol tartották magukat a cionista mozgalomtól. Dr. Eidinger Hermán elnök részletes referátumot tartott a dési körzeti konferenciáról és méltatta annak jelentőségét. Sajnálatos állapotja meg továbbá, hogy a bethleni helyicsoport immár két éve aktív munkát nem fejt ki. Több okot állapít meg a feladatok elhanyagolásában az ügyben, de végül azon reményének ad kifejezést, hogy a helybeli zsidóság megérett már arra, hogy ezután komoly munkához lásson. Friedl Andor az erdélyi cionista mozgalom mai stádiumáról beszélt.

Felszólaltak még: Indig Lázár, Schächter Dávid és Dávid Zsiga. Ezután megválasztották az új tisztikart. Elnök: Dr. Eidinger Herman, al-elnök: Indig Lázár, titkár és pénztárnok: Schächter Dávid, választmányi tagok: Morgenstern Henrik, Berkovits Ignác, Judkovits Elek, Brümmer Sámuel, Dávid Izidor, Goldstein Adolf, Davidsohn Jakab és Dávid Zsiga. A választások után Friedl Miksa az egyes helyicsoportok speciális helyzetével foglalkozott. Felhívja az új tisztikart, hasson oda, hogy a jövőben a felreértések az egyet belső életében elimináltassanak. A szövetség jelenlegi helyzetét vizsgálja ezután. Kéri a vezetőséget, hasson oda, hogy a hátralékban levő szervezeti hozzájárulást ezután pontosan szolgáltassák be a szövetséghez, mert csak így van biztosítva a szövetség további fennállása.

A lugosi Barisszia és Aviva április 10 én jónak ígérkező kedélyes estélyt rendez, amelynek műsora a következő: Barisszia induló (Barisszia—Aviva énekkar). Prölög (Jermovits ros-séni). Román monológ (Friedländer Irén). Tanc duett (Neumann Edit—Friedländer Ernő). Zsidó kuplák (Goldschmidt Viktor). Ének duett (Grosz Ili—Szidon Csabi). B I t (Klein Marika). Az utolsó szó, (bohózat) (Spitzer Olga—Csamperlik Nusi). Táncrevü (Neumann Edith, Klein Marika, Fényes Magda, Irsai Rózsi, Goldfischer Ibi). VIII. Albert (szindarab egy felvonásban), írta Szőke Szakáll, főszereplők Jermovits Marci (VIII. Albert), Csamperlik Nusi (Laroché grófnő) és Wach'el Pál (utazó). Az előkészületeket a legnagyobb odaadással Jermovits Marci ros-séni főrendező intézi.

ARON DAVID

modern uriszabósága
Cluj, Calea Regele Ferdinand 32.

Figyelem!

Kárpitosok és kocsigyártók
kellékeit legolcsóbban Back
Bernát áruházában szerezhetik be. Oradea-Mare,
P. Regina Maria No 1.

Telefon
956

— St

A zse
teremtő
rendű: a
kutatója,
az alkotó
ismeri, m
ó a nem
val látot
melyek
Zweig,
Balzacó
rom tan

A h
első hely
a tanul
lakkal f
felmérh
vel fels
rajzban
rycs él
től! R
génykol
életműv

sem sze
az euró
Balzac
hogy a
dítónak
letben,
és hód

Az
dagság
nél is
gazdag
Shakes
lobogot
a gonc
egész v

a való
a paró
elé. A
de m
polgár
vések
törökv
vényü

A
meglé
szubje
ról, h
rűjét
ben é
könny

de a
tűzét
képm
épen
hangt
a Vil
idillik
zelma
megv
ihlet
hogy
Dick

H
nak
ragyo
mond
dése
felme
jéből

— I
vilég
tője
az en
gyai
nél
talaj
mély

és l
müt
keze
bűne

és k
bédi

IROK ÉS IRÁSOK

Három mester

— Stefan Zweig irodalmi tanulmányai —

A zseninél csak egy valaki van, aki — ha te teremtő erőben nem is, — de értékben magasabbrendű: a megértés költője, azoknak az eredőknek kutatója, aki nemcsak hatásában tudja megmérni az alkotás értékét, hanem az összetevő erőket is ismeri, melyek a művet létrehozták. Taine és Vogt é a nem ismerünk esztétikust, aki mélyebb intuícióval látott volna bele azokba az összefüggésekbe, melyek a nagy alkotókat kialakították, mint Stefan Zweig, ez a finomszavú bécsi zsidó író, akinek Balzacról, Dickensről és Dosztojevszkiről írott három tanulmánya most jelent meg magyar nyelven.

A kötetben a Balzac tanulmány foglalja el az első helyet. Pontos, szinte pedáns korrajz vezeti be a tanulmányt, a napoleoni korszak robusztus vonalakkal felrajzolt élete, mely Balzacot, ezt a szinte felmérhetetlen erejű íróóriást vágáival és esztőneivel felszínre dobta. Már ebben a bevezető műlő rajzban is mily távol jár Stefan Zweig a szokványos életrajzoktól, a száraz katedrai elmélkedések től! Regény ez a tanulmány a legizgalmasabb regénykolosszusról, a „Comédie humaine“ról, Balzac életművéről, melyhez hasonlót — sem mélységben, sem szélességben — Shakespeare óta nem adtak az európai emberiségnek. Stefan Zweig szerint Balzac a regény Napoleonja, értve az alatt azt is, hogy a francia titán maga is ennek a parvenü hődtónak megtestesítője, aki tetek helyett — képzeltben, az intuíció pokoli tűzében élte ki akaratát és hódító zsenijét.

Az élet alig adott valamit neki véghetetlen gazdagságából, — erre ő egy külön, talán a való életnél is grandiózusabb étellel pótolta önmagát és gazdagította egyben az egész emberiséget. Miként Shakespeareban: benne is eléghetetlen lángként lobogott az érzések és élmények minden árnyalata, a gonoszság bölcselése és a jóság elerényedése. Egy egész világ volt ő maga, könnyű volt tehát számára a valóságot felfokozni, szinte fehérre izzítani — és a paroxizmus bitorában vezetni az ámulék szemei elé. A restauráció világát rajzolta tulajdonképpen, de meglátásai, megírt szenvedélyei minden idők polgári társadalmára érvényes szenvedélyek és idők vések: a felszabadult individualizmus történeti és törekvései ezek, alátámasztva megdönthetetlen érvényű emberi dokumentumokkal.

A második tanulmányon, a Dickensről írottan meglátásuk, hogy a téma nem érdekelte túlságosan szubjektivitással Stefan Zweigot. Elisméri Dickensről, hogy a részleteket, a középszer mosolygó derűjét kevesen látták nálánál élesebben, érzelmesebben és valószínűbben. Dickens a meghatódás, a könnyek között mosolygás írói nagymestere volt, de a világ, amelyet rajzolt, melegséget a kandallék tűzétől kölcsönözte, az angol puritanizmus, az angol képzetelés kulisszái előtt imbolygó élet volt, — éppen ezért talált olyan hihetetlenül nagy visszhangra az angol olvasók szívében. Dickens világa: a Viktória-korbeli Anglia világa, jól emésztő, lusta, idillikus világ, amely a maga szörnyű bűneit érzelmesebb flastromokkal kendőzte. Zweig nem tudja megvonni szimpátiáját Dickens középszereségtől ihletett zsenijétől, de minden sorában érezeti, hogy milyen távol áll attól az Angliától, melyet Dickens olyan feledhetetlen művészettel rajzolt.

Harmadik, Dosztojevszkiről írott tanulmányának minden során átérzik a meghatódás. Zweig ragyogó objektivitása ebben a tanulmányban felmondja a szolgálatot, szívének és agyának lelkesedése és rajongása élő loncként fonódik rá a szinte felmérhetetlen életműre, amely Dosztojevszkij zsenijéből. támadt Balzac a szenvedély, Dickens az idill, — Dosztojevszkij a fátum költője, egy újra értékelt világ papja és áldozója, egy kialakuló hit ébresztője: hit az orosz nép megváltói szerepében. A belső, az emberek szeme előtt rejtett ember álmainak, vágyainak és szenvedéseinek írója Dosztojevszkij, aki nál senki mélyebben nem gyökerezett az orosz talajban. Szüneteseinek nagyságánál, zsenijének mélységénél fogva az orosz Pantheon legszentebb és legörökkéélőbb halottja ő, aki napjainkban éli mittegy feltámadását. Az emberiség egyre megérkezett Dosztojevszkijhez, megérkezett szenvedése és bűneinek nagysága hajóján.

A kiváló munkát a „Franklin“-társulat adta ki és kapható az Uj Kelet könyvostályában is.

KIBÉDI SÁNDOR: TENGERZUGÁS. Kibédi Sándor ebben a kötetben, mint kozmikus

költő lép az olvasók elé, azzal a jogosult igényvel, hogy tehetségének végleg meghódítottasson mindenkit, még a közömbösöket is. Színeiben, hangulataiban még sok reminiscenciát lelünk a régi impresszionista iskola kellékárából, de sorai, erőteljes kifejezései egységes, kozmikus világnézetben, helyesebben: világerzésben futnak össze. Érzéseinek patakjai a természet rejtekeiből kibuggyanó forrásokkal ölekeznek, belső színeit rávetíti a tájakra, a fellegek, hogy azután a fellegek, alkonyatok palettájáról a maga világot színesítse meg. Különös és érdekes költő, aki nem áll elvonatkozottan, elefántcsonttoronyba megbujva korának erjedő problémáival szemben. Várakozó, hitet kereső költő, az élet diadalmas végtelenségének érzője, — ebben áll kozmikus volta és ebben különbözik el azoktól az allegyéniségektől akik köldökszemlélő, mákonyos esztázissal hisznek senki által nem hitt és nem hívánt elhivatottságukban. Ő már egy készülő katalizma

hírnöke, a homo novus típusa, tele forró konvulziókkal és bites mámorokkal:

„A vulkán alatt tenger háborg,
kőrökörül a poklok fojtó gőze,
vad hullámmorajlás, tompa, mélyi dörgés
reszkettet földet és eget.

Ember kiált a végtelen öléből,
hangja végigvág a vizek felett.
Szavára visszhang nem felel,
a Babel él, kacag, nevet.“

Kozmikus költő, látnok, szeizmográfikus érzékenységgel. És művész, mert kifejezéseinek gazdagsága, mozgalmas látása mámorba ringat, nyugtalanít és egyben kibékít bennünket.

Könyvét a „Fraternitas“ nyomda adta ki elegáns kiállításban és kapható az Uj Kelet könyvostályában is. (s. l.)

Május elsejére üzembeszüntetés fenyegeti az angol bányavállalatokat

A bányatulajdonosok a munkaidő meghosszabbítását, a minimális munkabérek revizióját és a munkateljesítmény fokozását kívánják

(London, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bányatulajdonosok megbízottai ma háromórát tárgyaltak a bányamunkások szakszervezeteinek megbízottaival, hogy az immár másfél év óta húzódó bérkülönbségeket elintézzék. A bányatulajdonosok a következőkben foglalták össze követeléseiket:

1. A hétértékes munkaidő meghosszabbítása,
2. A minimális munkabérek reviziója. A munkaadók ugyanis azon az állásponton vannak, hogy a minimális munkabérek nem állapíthatók meg az egész országra nézve, hanem csak esetenként és körletenként az illető bányák hozadékához képest.

3. A munkateljesítmény fokozása. A bányatulajdonosok végül kijelentették, hogy a gazdasági helyzetnek megfelelően ők maguk arra törekcsenek, hogy a bányavállalatokat a lehetőségekhez képest fuzionáltassák, de a kényszerfuziót nem hajlandók elismerni.

nyák hozadékához képest.

4. A bányamunkások képviselői nem tartják valószínűnek, hogy a néhány nap múlva megtartandó szakszervezeti konferencia a bányatulajdonosok követeléseit elfogadná és így az angol szénpiacot az a veszély fenyegeti, hogy a bányatulajdonosoknak a múlt év augusztus elsején hozott kizárási határozata, amelyet a kormány intervenciójára ez év május 1-ig felfüggesztettek, mégis életbe fog lépni.

Megjelent a palesztinai községi törvény

Adókiivetési jogot kapnak a palesztinai zsidó községek

(Jeruzsálem, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A palesztinai zsidóság már évek óta heves küzdelmet folytat abban az irányban, hogy a kormány tegye lehetővé a zsidó községek autonómikus berendezkedését és ruhazza fel azokat az adókiivetés jogával. A kívánság ellen egyedül az Agudisták fejtettek ki oppozíciót, akik vallási kifogásokat emeltek az autonóm zsidó községek ellen, amelyek a zsidó kulturális és hitéletnek is legfőbb összeogó szervei. A palesztinai zsidóság többségének küzdelme ugyilátszik most végre eredménnyel járt, mert jeruzsálemi jelentés szerint a kormány a közeli napokban kibocsátja a zsidó községekre vonatkozó törvényrendeletet, amely a következő alapelveket mondja ki:

1. A zsidó községekhez tartoznak mindazon zsidó férfi és nő lakosok, akik túlhaladták 18 ik életévüket. Kivételt egyedül azok a személyek képeznek, akik a zsidó községhez való hozzátartozásukról önként lemondanak.

Kolozsváron lesz az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nagyintézőbizottságának ülése

(Cluj-Kolozsvár, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet már megemlékezett arról, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöksége elhatározta a Nagyintézőbizottság egybehívását. Az akkori elgondolás szerint a gyűlésnek április végén kellett volna egybe gyűlnie Nagyváradon. Időközben azonban fontos események szükségessé tették a nagyintézőbizottság korábbi egybehívását és ezért a Szövetség központi irodája a mai napon szétküldötte meghívóit az április 11-ére Kolozsváron, a Szövetség hivatalos helyiségeiben (Str. Baron L. Pop 10 szám alatt) megtartandó gyűlésre. A gyűlés tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó: dr. Fischer József.
2. Főtitkári beszámoló: Weinberger Nándor.
3. Keren Kajemet jelentés: dr. Krémer Ármin.
4. Keren Hajjeszód jelentés: dr. Szőnyi Géza.
5. Palesztinahivatali beszámoló: dr. Weisz Fülöp.

6. Jogvédelem beszámolója: dr. Fenichel József.

7. Ijjár akció: Glszkalay János.

8. Sétel akció: Noszin Mór.

9. Pénzügyi jelentés és javaslatok: Waldner Mór.

10. Politikai referátum: dr. Fischer József.

11. Vita és határozathozatal a jelentések fölött.

A nagyintézőbizottságnak hivatalból tagjai: az elnökség, a körzeti vezetőség, a választott nagyintézőbizottsági tagok és meghívást kaptak az összes helyi csoportok elnökei. A központi iroda ezton is felhívja az összes meghívottakat, hogy a gyűlésre feltétlenül jöjjenek el, abban az esetben is, ha valamilyen oknál fogva a meghívó nem érkezne meg idejében, amire ilyen tömeges levélexpedíciónál mindig gondolni kell. Az összes meghívottak szíves kedjenek érkezésüket, vagy netalán akadályoztatásukat a Központnak jelenteni.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemmel szociális és gazdasági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Feloldó szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedélyezik meg.

Az Uj Kelet fiókkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda, Str. Romanului 2. (Zrinyi-u).

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezredévi emléktér 2. (Ersyözület).

Sighetul-Marmatiel-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara-Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy-u. 2.

A mai naptár

Szombat

5686. Niszán 19.

Sabbat

Chol hamoed
1926. április 3.

— **Edison nyolcvan éves.** Edison, mint az amerikai lapok jelentik, nyolcvan éves. Születésnapját ünnepélyesen ülte meg, vagyis reggeltől estig dolgozott, mint egyébként. Hatvanöt esztendője dolgozik szakadatlanul ez a csodálatos agyvelő az emberiségért. Nem tudni, hogy a feltaláló e nagyobb, ki leleményével egy új korszakot nyitott, vagy a fáradhatatlan munkás, ki munkaerő tekintetében nem egy fiatallembert felülmul. Meghitt barátjai beszélik, hogy mikor dolgozik, még ma sem törődik az evéssel, vagy az alvással. Kitartásának köszönheti, hogy minden tervét meg tudta valósítani, alkalmazni tudta a tudomány és a gyakorlati élet szükségéhez. Egyszer egyik barátja elvezette hozzá fiát s megkérte Edisons, hogy mondjon neki egy jelszót, adjon egy tanácsot, melynek haraszt vehe i egész életében. A „Varrásló” a bucsu pillanatában így szólt a fiához: — Drága fiam, sohase nézz az órára! Edisonsnak a laboratóriumában csakugyan nincs se zsebóra, se ingaórája. Nem törődik az idővel. Ha valami találmányt buvárol, dolgozik ernyedetlenül, fárad, mindaddig, míg a kezében nincs az eredmény. Csak a munka érdekli, a munka. Meg van győződve arról, hogy a feltalálóknak ez sokkal fontosabb, mint az a képesség, melyet ihletnek, megvilágításnak, lángeszűségnek neveznek. Szereti idézni kedvenc mondását: — A lángész két százalék ihlet és kilencvennyolc százalék — izzadság.

5 RAMASCHOW 5

a leghíresebb orosz táncsoport

— **Kitüntették Kolozsvár város főorvosát.** Saveavu, volt közegészségügyi miniszter dr. Fodor városi főorvost a közegészségügy terén kifejtett működésének elismerésül az országos egészségügyi főtanács tagjának nevezte ki. Hasonló kitüntetés érte dr. Gáncs kolozsvári orvosprofesszort is.

— **Csehszlovákiában az utlevél és vízumkényszer még csak egy évig tartják fenn.** Prágából jelentik: A képviselőház alkotmányjogi bizottságának legutóbbi ülésén tárgyalás alá került az utlevél- és vízumkényszer kérdése s a bizottság referense az eddigi állás pontnak 1927-ig való fentartása mellett foglalt állást s ezt azzal indokolta meg, hogy Magyarországgal fennálló Csehszlovákia viszonya. Hahnreih, a német gazdák szövetségének képviselője az ülésen azt javasolta, hogy ha az utlevélkényszer nem szüntetik meg, legalább Ausztriával és Németországgal a vízumkényszer szüntessék be.

— **Német kémek a francia bíróság előtt** Párisból jelentik: A landani (Pfalz) francia hadbíró két kémkedéssel gyanúsított német fölött ítélkezett. Az egyik vádlottat 10 évi, a másikat hathónapi börtönrre ítélték.

— **A Bánságból 950 családot áttelepítenek Csehszlovákiába.** Prágából jelentik: A csehszlovák kormány nagyarányú telepítési akciót indított meg, amelynek az a célja, hogy a galánta—érsekújvár—párkányánai kerületben, ahol a magyarok vannak túlsúlyban, csehek és szlovákokat telepítsenek le. A telepítést úgy akarják keresztülvinni, hogy a külföldön élő csehek és szlovákokat idehozzák. A telepítési akció során a Bánáthól 950 szlovák, Budapest környékéről 130 cseh és Oroszországból 200 szlovák családot telepítenek át, akiket földhöz is juttatnak. Eddig Jugoszláviából 50, Budapest környékéről 30, Bulgáriából és Volhíniából pedig 20 csehszlovák család már meg is érkezett. Ezeket Somorja környékén helyezték el.

— **Heber folyóirat nők számára.** Newyorkban április tizenötödikén megjelenik a *Haisa* nevű hébernyelvű folyóirat, amely kizárólag a zsidó nőknek a nemzeti mozgalomban való föladatával fog foglalkozni. A lap, amely havonta egyszer fog megjelenni, első megnyilvánulása lesz annak a kulturmunkának, amelyet Nachum Szokolow követel Amerika zsidóságától. Amerika zsidó asszonyai be akarják igazolni, hogy Kolumbus földjén is termékeny talaja van a nemese értelemben vett zsidó nacionalizmusnak. A szerkesztést öt héberül jól író hölgy vállalta: Buchstab, Katzenelson, Mossensohn, Thon urnök és a Hadassa egy képviselője. Nagy teret nyit az új folyóirat annak a munkának, amit zsidó nők végeznek Palesztinában.

— **Visszatérés egy meghamisított végrendelettel.** A kolozsvári törvényszék vizsgálóbírája Duka Ferenc, csehtelki nábob végrendelet-hamisítási ügyében most fejezte be a vizsgálatot. A vizsgálat megállapította, hogy a miszticizmus felé hajló, duszgadzog földbirtokos élete alkonyán különböző spiritiszta szeánszokon a vizsgálati fogságban levő Cseke Ernő dr. kolozsvári ügyvéd behálózta. Duka Ferenc nem csinált végrendeletet s ezt a körülményt kihasználva Cseke ügyvéd, Lőb Miksával végrendeletet készített s — az írásszakértők véleménye szerint — erre Duka nevét ráhamisították. A vizsgálóbíró mindezek alapján Cseke és Lőb ellen magánokirathamisítás büntetése miatt vádat emelt s egyidejűleg Cseke ellen a vizsgálati fogság meghosszabbítását kérte. Cseke a vádirat ellen kifogásokat adott be, amely fölött az ítélőtábla vádtanácsa a napokban fog dönteni.

— **A Kábelapolyánai rabbi kérése.** Chajim Mordacha Wasel, a híres kábelapolyánai rabbi ezúton kéri hivat, hogy pézsküldeményeket ne levélbe juttassanak el hozzá, hanem minden esetben szabályszerű pénzeslevélben, vagy postautalványon. Az utóbbi időben ugyanis gyakran elűtek a borítékban mellékelt bankjegyek és nem lehetett a tetteket egyetlen esetben sem kinyomozni.

— **A skót partok mentén elsüllyedt egy hajó.** Londonból jelentik: A skót partok mentén, Oban kikötő közelében, elsüllyedt egy vontatóhajó. A katasztrófának hét áldozata van. Két matróznak sikerült megmenekülnie.

és még 14 elsőrendű

atrakció

— **Az intellektuális egyesületek kongresszusát Bécsben tartják meg.** A Népszövetség mellett működő intellektuális egyesületek szövetsége a napokban tartotta Genfben értekezletét. A bizottság elhatározta, hogy a legközelebbi kongresszust októberben tartják meg Bécsben. Hugo Hoffmannsthal, a híres költő előkötése mellett. A kongresszus egyúttal kizárólag szervezeti kérdésekkel foglalkozik, de szóba kerül az intellektuelek szerepe is Európa ujjaépítésben.

— **Szívbeteg és érelmeszesedésben szenvedők a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által könnyű és pontos bélműködést érnek el.** Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a **Ferenc József** víz különösen a gutatítésre hajlamos idősebb embereknek kitűnő szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben 12

— **Lovászi Márton ellen 19 ügyben folyik eljárás.** Budapestről jelentik: Az emigrációból hazatért Lovászi Márton ellen 19 ügyben folyik az eljárás nemzetgyalázásért. Leginkább az emigráció bécsi lapjában, a „Jövőben” megjelent cikkekről van szó. Lovászi Márton vádlottársai a következők: Károlyi Mihály gróf, Buchinger Manó, Hatvani Lajos báró, Jászi Oszkár, Hock János, Linder Béla és Szende Pál. A bíróság husvét után dönt, hogy Lovászi ügyét vádlottársaitól elkülönítve tárgyalja-e.

— **Hatszáz francia iskolát bezártak a tanköteles gyermekek hiánya miatt.** Párisból jelentik: Franciaország népességének csökkenése, amely a háboru utáni években megállapodni látszott, most újból nagy léptekkel halad előre. A háboru miatt elmaradt születések ugyanis a gyermekek számát annyira megfogyasztották, hogy a folyó költségvetési évben hétszáz népiskolát kellett bezárni.

— **Csehszlovákiában megszorítják a katonák választójogát.** Prágából jelentik: A katonák választójogát megcsökkentik, úgy, hogy a községi és megyei választásokon nem vehetnek részt, mert nem tartják helyesnek, hogy ideiglenesen elhelyezett emberek befolyása érvényesüljön ott, ahol az öslakosok érdeke a döntő.

— **Rudolf Schildkraut női szerepben.** A nagynevű német színész, aki tudvalevőleg néhány év óta teljesen a zsidó színművészetre tért át, újabban Osip Dümov a „Megvásárolt völégény” című tragikomikus darabjában női szerepet vállalt. Egy asszonyt, Hodaszt, a baromfikerekedő feleségét játsza u ólérhetetlen realizmusal. A darabnak hallatlan sikere volt Amerikában. Hír szerint ugyanebben a szerepben fog a híres művész bemutatkozni európai körútján is, amit ez év őszére tervez.

— **Jeritza Mária százhuszer dollárt keresett Amerikában.** Londonból jelentik: Jeritza Mária Newyorkban hajóra szállt, hogy visszatérjen Európába. Newyorki szakértők becslése szerint a művész az utolsó kilenc hét alatt százhuszer dollárt keresett fölleteivel.

— **Harmadfélelvi börtön zsidó sírkövek meggyalázásáért.** Megirta az Uj Kelet, hogy Erfurtban kamposkeresztes ifjak a régi zsidó temető köveit ledöntötték és bemocskolták. A nyomban megindított nyomozás kiderítette a tetteseket, akiknek tegnap kellett fel-lüök bíróság előtt bünyükért. A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás után két fiatallembert ítélte el. Az egyiket két és fél évi börtönrre és politikai jogainak három évre való felfüggesztésére, a másikat másfél évi börtönrre ítélte.

— **A római állatkert királytigri se szét-tépett egy állatszeliidítőt.** Rómából jelentik: Osterhagen német állatszeliidítőt, akit egy hónap előtt a római állatkert főfőlügyelőjévé szerdítotték, egy tigris szétmarcangolta. Osterhagen az Emir nevű királytigrist egy nőstény tigrissel együtt közös ketreche akarta átvezetni. Amint ostorával a tigrishez közeledett, ez rávetette magát és nyakába harapott. Az oda-siető szolgák elzavarták a tigrist, de az állatszeliidítő ekkor már behalt a marásba.

— **Fizetéképtelen lett egy nagy berlini bankcég.** A német birodalom fővárosában nagy feltűnést keltett a Feyerabend, Goldschmidt et Co. bankcég fizetéképtelensége. A bank pénztárát hatóságilag lezárták.

a CENTRAL BAR

szencziós új műsorában!

— **A belzi rabbi súlyosan megbetegedett.** Lembergől jelentik: S. Rókeach, a világ-hírű belzi rabbi, súlyosan megbetegedett. A nagybeteg rabbihoz Berlinből reptőlőgépen hívtak orvostanárt.

— **Ellenfóradalmi zendülés egy kronstadti hadihajón.** Moszkvából jelentik: A kronstadti kikötőben állomásozó egy hadihajó 7 tiszjt és 20 matrózát letartóztatták. A letartóztatás oka: antibolsevista üzelmek.

* **Az izzólámpa vásárlásnál ne felejtse el,** hogy a világítási költségeket a takarékos áramfogyasztású izzólámpa csökkenti. „Tungram” izzólámpák ennek a követelménynek is megfelelnek. 1

— **A szlobodai jesiva vezetőjének prédikációja.** Az Erec Jiszréből európai körton lévő I. Gropmann rabbi, a Hebronban működő politikai jesiva vezetője vasárnap, április 4-én délelőtt fél tizenegy órakor „drosét” tart a Mikes Kelemen utcában lévő zsinagógában. Gropmann rabbi, aki már két ízben tartott Kolozsváron prédikációt, a legjobb hitszónokok egyike, aki eddigi beszédeivel meggyerte ügye számára a zsidó tömegeket.

— **Változások az amerikai diplomáciában.** Newyorki jelentés szerint Amerikában egyre erősödik az Európa ellenes hangulat. Ennek tudható be, hogy politikai körökben, nagy változásokról beszélnek, az amerikai kormányban szó van Kellogg külügyi államtitkárnak Houghton jelenlegi londoni nagykövettel való helyettesítéséről. Lehetséges azonkívül, hogy Mellon kincstári államtitkár is lemond, kinek utódja Dwight Morrow lenne.

— **Az angol tengerészeti minisztériumból ellopott titkos auták kalandos sorsa.** Londonból jelentik: Az angol tengerészeti minisztériumból több fontos okirat eltűnt, anélkül, hogy bárki is tudta volna, mióta vesett nyomuk az okmányoknak. Egy nappal az eltűnés észrevétele után Southportban egy szállodában megtalálták az okmányokat, köztük egy újfajta típusú tengeralattjáró tervrajzával. Az ügy pikantériájához tartozik, hogy a tengerészeti hivatal kérte a nyomozás befejezését.

— **Börtönőrök tüntetése a párisi fogház igazgató ellen, mert jól bánt a foglyokkal.** Párisból jelentik: Szokatlan tüntetésnek volt a napokban színhelye az ügyészségi fogház szerepét játszó Santé-börtön. A fogház őrői tüntettek a börtön igazgatója, Catry ellen. A tüntetés oka az volt, hogy kevésnek találták a 15 napi magánzárkötést, amelyet az igazgató egy börtönőr megütéséért egy vizsgálati fogságban levő rabra mért. A tüntető börtönőrök menetben belügyminisztérium elé vonultak és memorandumban követelték az igazgató áthelyezését, minthogy a foglyoknak tulságosan kedvez. A nem mindennapi esemény erősen foglalkoztatta a sajtót, míg a belügyminiszter nyiltan a fogházigazgató pártjára nem állt, mire a börtönőrök kénytelenek voltak követelésüktől elállani.

— **Felmentették a hivatalos hatalommal való visszaélés vádjá alól Hunyadvármegye prefektusát.** Tudósítónk jelenti: Megírta az Uj Kelet, hogy Goma V. Pál volt hunyadvármegyei prefektus ellen választási hamisságok miatt hivatalos hatalommal való visszaélés című eljárás indult meg. Hasonló sors érte Georgescu pénzügyi adminisztrátort és Aliminescu megyei titkárt, valamint Oprea Mircea polgármestert és Gheorghescu rendőrprefektust is. Az ügyben a dévai Magyar Párt több vezérferfia is, köztük dr. Sándor Sándor, dr. Meskó Miklós, Gollner Károly és dr. Martonossy György kompromittálva van, sőt Blum Zsigmond zsidó hitközségi elnök is. A 26—27-én megtartott tárgyaláson felmentő ítéletet hoztak Goma Pál prefektus, Gheorghescu pénzügyigazgató és Aliminescu ügyében, míg a tanúk meg nem jelenése miatt a többiek ügyét elhalasztották. Ennek alapján a választások ellen beadott petíciót is visszautasították, a községi tanács megalakult és abba a zsidó választási blokk egy delegáltja sem jutott be.

— **Német felolvasások Parisban.** Párisból jelentik: A világháború óta tudvalevőleg első ízben történt most meg, hogy német írókat felolvasókörútra hívtak Franciaországba. A felolvasások sorát Thomas Mann, a világhírű német író nyitotta meg, akit Alfred Kery, a félelmetes berlini kritikus és Emil Ludvig, a publicista-hisztórikus követett a párisi felolvasóasztalnál. Néhány nap óta pedig Hans Driesch, a lipcei egyetem tanára tartózkodik a francia fővárosban, ahol tegnap este szépszámu közönség előtt beszélt a Carnegie Házban. Driesch professzor a szabadság problémájáról tartott előadást, kifogástalan francia nyelven. A professzort lelkes óvációkban részesítették.

— **Berlinben telepleztek egy kokainbarlangot.** Berlinből jelentik: A szerdáról esütörtökre virradó éjszakán a rendőrség behatolt egy kokainbarlangba, ahol nyolcvan vendég, nagyjából fiatal lányok és fiúk, tartózkodott. A helyszínen megtartott nyomozás alkalmával csaknem valamennyiüknél nagymennyiségű kokaint találtak. Nyolcvan vendéget, a tulajdonost, a kiszolgáló pincészeket és két kokainkereskedőt letartóztattak.

— **Sir Herbert Samuel propaganda-beszédei gramofon lemezekben.** Jeruzsálem-jelentik: A Zsidó Nemzeti Alap főirodájának kivánságára Sir Herbert Samuel két beszédet tartott, egy francia és egy angol nyelvűt a gramofon felvevő apparátusa előtt. A beszédekről készített lemezeket a közeljövőben áruba bocsátják. A volt kormányzó megígérte, hogy héber nyelvű beszédet is fog tartani a gramofonba. Sir Herbert Samuel beszédei valószínűleg egyidőben fognak kikerülni a lemez sorozattal, amelyen Nachum Szokolov, Vladimir Jabotynski, dr. Chajesz főrabbi, dr. Ruppin és Mayer Berlin newyorki ortodox főrabbi szerepelnek héber és más nyelvű beszédekkel.

* **Orvosi hír.** Dr. Porsche ideggyógyászati rendeléseit d. e. 1/211—1 és d. u. 1/23—5-ig (Főér 5) tartja.

— **Rádiót hallgattam.** A barátom tegnap este elhívott rádiót hallgatni. — „Hja, — mondja — a technika óriási. Sokkal hamarabb kapok összeköttetést Párisal, mint telefonon Aphidával. Leültem egy kis sztal elé és két fekete kagylót szereltem fölemre. Ő is leült és matolni kezdett egy kis szekrényen. „Ugy látzik, szólalt meg rövid idő múlva, nem elég a nyomás. Csodálkozva néztem rá, mert épp ebben a pillanatban állapítottam meg, hogy a kagyló kegyetlenül nyomja a fületem. „Hallasz? — ragyogott fel barátom. — „Ha levennéd a fülemtől ezeket a vacokokat, hallanálak” — mondom, de elállt a szavam, mert a kagyló borzalmas sikoltozást, hörgést, füttyülést és rikoltást közvetített. Valakit gyilkolnak — villant át az agyamon, de a barátom olyan fölényesen nézett rám, hogy nem mertem szólni. „Páris — kiáltott, — egy vonós négyes, azaz ha jól hallom egy tenorista énekel, de mégis most tisztán hallom, ez egy jazz band.” A kagylók mint a polip nyulványai szorultak a fülemlre és most már nemcsak a kagyló, hanem a fülem is zug. „Na ebből elég volt — mondja — szives vendéglátóm — és örvendek, hogy most megszabadulok a kagylóktól. Ő azonban Páris elgelte meg és olyan serényen kapcsol, hogy bármelyik telefonos ki-asszony becsületére válna. „Róma” — mormogja áhitattal — én azonban semmit sem hallok, hanem a kagyló szorításától félajultán élvezem a technika vivmányát. „Tell Vilmos, a római operában jelentette ki határozottan és én rezignáltan gondolok arra, hogy Tell Vilmosnak milyen jó dolga volt. Neki csak egy alma volt a fején, nekem meg rádió-kagyló. Egyszerrel tegnap este a barátom állítása szerint sokezer kilométerről hallottam hangokat, ma pedig elkínzott fülemllel nem értem meg, hogy mit mond az, aki egy méterrel előttem áll. Eviva, rádió.” (k. l.)

— **Irving Berlin, a legnépszerűbb amerikai dalszerző megházasodott.** Newyorkból jelentik: Amerika legkedveltebb tánczeneszerzője, Irving Berlin, magnősült. Felesége Miss Evelyn Mackay, egy ír származású előkelő család leánya, szálei tiltakozása ellenére ment hozzá. Ezzel kapcsolatban az összes lapok foglalkoznak Berlin pályafutásával, melynek főbb vonásait alábbiakban adjuk: 1896-ban egy litvániai Ballin nevű rabbi érkezett Newyorkba. Egyik gyermeke Izzy, ujságokat árult. 15 éves korában énekesnek megy egy kínai vendéglőbe és maga is dalokat kezd szerzeni. 1907-ben Irving Berlin néven kiadja első dalát: Marie from Sunny Italy. amelyért 37 centet kap. Azután heti 25 dollárért szerzte a dalokat. Ma 37 éves, évi egymillió dollárt keres (200 000 dollárt mint kaplészertő, félmilliót mint kiadó és 300 000 dollárt mint operettszerző) és állandóan „zenei tükára” társaságában van, aki az esetleg eszébe jutó új dallamokat feljegyzi.

— **Kedvező mederben haladnak az orosz-francia kereskedelmi tárgyalások.** Parisból jelentik: A kamara képviselőinek egyrésze esütörtökön dezonét adott Rakovszki orosz nagykövet és a kereskedelmi tárgyalások végett Parisban tartózkodó orosz delegáció tagjainak tiszteletére. A reggeli folyamán elhangzott beszédekben úgy francia, mint orosz részről hangsúlyozták, hogy a gazdasági kérdések folyamatban lévő szabályozásától függ az orosz francia viszony kialakulása. Egyben nyomatékosan hangsúlyozták azt a jó szándékot, amely mindkét részről arra törekszik, hogy a tárgyalások mindkét félre nézve kielégítő eredménnyel járjanak.

* **A takarékos áramfogyasztású izzólámpa** csökkenti a világítási költségeket. Vásároljon „Tungarum” félvattos izzólámpát. 4

KUNEROL

100% tiszta zsiradék kókuszdióból készült főtisztelendő S. B. Ehrenfeld mattersburgi főrabbi ur szigorúan rituális felügyelete mellett.

Kunerol minden a szakmába vágó üzletben kapható.

Képviselet és raktár:
Mandula Jenő és Marcell
Cluj, Cal. Regele Ferdinand 48.
Telefon 11-60.

SPORT

— **Sovány husvétii program lesz Kolozsváron.** A kolozsvári sportegyesületeknek hosszas fáradozás után sikerült olyan husvétii programot összeállítani, hogy a kolozsvári közönség szép idő esetén minden lelkiismeretfurdalás nélkül felkeresheti a város turisztikai szempontból elsőrangú értékkel bíró vidékeit. Még a nem sokat ígérő alsóausztriai csapat is lemondotta kolozsvári vendégszerelését. Így a nagypályán az Universitatea-KAC kombinált csapata Torda válogatottjával nivós mérkőzésben az elhunyt vidéki sportot fogja istápolni, míg a vasutaspályán a CFR-Husos, RMS és KKASE fognak kétnapos körmérkőzést lebonyolítani. Annál érdekesebbnek ígérkezik a pünkösdi program, amelyre a világhírű bécsi Amatőrök kötötték le magukat. A Victoria azonkívül tárgyalásokat folytat az ugyancsak első klasszisú Viennával két mérkőzésre vonatkozólag, amelyek még e hónap folyamán kerülnének lebonyolításra.

— **Metianu kapitány a kolozsvári kerület új szövetségi kapitánya.** A Comitetul Regional tegnapi gyűlésén a lemondó Popescu Joan szövetségi kapitány helyébe Eugen Metianu kapitányt, ismert szövetségi bírót neveztek ki, aki a labdarúgószakosztállyal egyetértőleg fogja ellátni a kerület válogatott mérkőzéseinek teendőit.

— **Tisztújítás a szatmári Bar-Kochbanál.** A szatmári Bar-Kochba Sportegyesület az elmúlt vasárnap délben tartotta negyedik évi rendes közgyűlését. Nagel Jenő tartotta a titkári beszámolót, amelyből kitűnik, hogy az egyesület túl van a kezdeti nehézségeken és szép jövőnek néz előre. A pénztári jelentést Bán László terjesztette elő. A felmentvény megadása után megválasztották az új tisztikart. Elnök lett Guth Lajos, társelnök dr. Görög Miksa, alelnök dr. Stern Mór, dr. Fejes Lajos, Jereimás Zsigmond, Hercz Sándor, főtitkár Schréter Imre. Az egyesület ma négy szakosztályból áll és pedig futball, tennisz, regatta és turisztikai szakosztályokból, külön-külön vezetőséggel. A választás megejtése után dr. Stern Mór intézett lelkesítő szavakat az egyesületi tagokhoz.

P. Szatina legújabb és legteljesebb falinapára 100 lej az Uj Kelet könyvostályában.

KÖZGAZDASÁG

Kielégítő eredménnyel zárul a husvétli vásár

A vásárló-készséget fokozza az is, hogy az import-tarifák felemelése miatt drágulástól tart a közönség

(Cluj-Kolozsvár, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hós u hónapokig tartó lanyhaságot az utóbbi napokban érezhetően erős élénkség váltotta fel a kereskedelmi piacokon. A szokásos husvétli vásár, amely rendszerint élénkebbé teszi az üzletek forgalmát, az idén valamivel jobban ki-elégítette a várakozást mint tavaly, ami talán ezzel is magyarázható, hogy a közönség hosszas tartozkodása a vásárlástól a nélkülözhetetlen ruházati és egyéb cikkek beszerzését tette szükségessé.

Legerősebb a forgalom a textilpiacon, a hol különösen a női divatcikkek vásárlója a közönség. Érdekes, hogy ezen a piacon — több kereskedő véleménye szerint — az i. é. é. é. fogalmát, hogy a közönség az új behozatali vámtarifáktól a textil-cikkek megdrágulását várja és így szükségletét igyekszik mielőbb beszerezni, annál is inkább, mert az üzletekben — tekintve a cégek felhalmozott áruaktárát — egyelőre még nem emelték az árakat. A női divatcikkek közül szinte kizárólag a könnyű nyári kelmék fogynak, míg a férfiak inkább a készruhákat vásárolják.

A gyarmatáru piacon ugyancsak élénkült a forgalom, bár ennek mértékén jóval mögötte maradnak a textilpiacon mutatkozó forgalmak. A vidéki kereslet aránylag gyöngye és így a detailforgalomban csak ma kezdődött némi élénkség, úgy, hogy ezen a piacon a várakozás ellenére, a husvétli vásár nem volt kielégítő.

Igen jó konjunktúrája van viszont az illatszereknek és drágérikáknak. Itt a forgalom rendkívül nagy méreteket öltött, de főleg az olcsóbb árut vásárolja a közönség.

A többi piacokon ugyancsak élénkült a forgalom, különösen az utóbbi két napon erősödött a kereslet és így minden remény megvan arra, hogy az idei husvétli vásár igen kedvezően fogja érzetni hatását a kereskedelemben, amely az utóbbi hetekben erősen érezte az általános pénztelenségből eredő erős pangást.

Husvét alatt szünetel a vasúti teherforgalom. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatóságának rendelete értelmében a husvétli ünnepre való tekintettel péntek éjjel 12 órától április 6-ig szünetel a vasúti teheráruszállítás. Csak a vasút részére szükséges fűtőanyagot és a főváros részére szükséges buzát és lisztet szállítják.

Kereskedő küldöttség az új miniszterelnöknél. Bukarestből jelentik: Kereskedőküldöttség fogja a husvétli ünnepek után a miniszterelnököt felkeresni, akitől kérni fogja, hogy függesszék fel mindazokat az intézkedéseket és törvényeket, melyeket a liberális kormány hozott és a kereskedelemre károsak.

Impregnált szövetek elvámolása. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter a következő körrendeletet adta ki a vámközegeknek: Új rendelkezésig, minden szövöttáru, borszil és mindenfajta szallag, a selyem kivételével, ha akár egyik oldalukon vannak kaucsukka, vagy guttaperchéval befedve, akár két szövött oldal között van kaucsuk, vagy guttaperché-réteg a 460. cikk a) pontja szerint lesz elvámolva. Hasonlóképpen a kaucsukkal, vagy guttaperchéval kombinált selyemanyagok elvámolása a 460. cikk b) pontja szerint történik. A kárpékcionált áru 461. cikk b) pontja szerint lesz elvámolva.

Ausztriában erősödik a román lisztversenye. Budapestről jelentik: Bécsi jelentések szerint az ottani gabona és liszt piacon sem a jugoszláv, sem pedig a magyar malmok nem képesek újabb mennyiségeket plasztrozni mert a külföldi lisztek közül csaknem kizárólag a román malmok örleményeit vásárolják, amely sokkal olcsóbb, mint a magyar és jugoszláv liszt. Pedig a raktárakban levő magyar és jugoszláv lisztek nullás alapon már 720 K-ért kínálják Bécsben elvámolva, úgyhogy ott a magyar liszt már olcsóbb, mint a budapesti nagymalmokban, különösen ha a fuvar költségeket is hozzászámítjuk.

Részletfizetésekből eredő károk biztosítását akarják bevezetni Ausztriában

Az új biztosítási ág tervét szimpátiával fogadták

(Bécs, április 2. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ausztriai irógépkereskedők szövetségének egyik legutóbbi ülésén érdekes biztosítási tervet szerepelt napirenden. Ez a biztosítási védelmet nyújtana az eladónak a részletfizetési üzlet kockázata ellen, ami éppen jelenleg különös aktualitással bír. Ausztriában ugyanis sokkal nagyobb mértékben van elterjedve a részletfizetési üzlet, mint nálunk és sincsen cikk, amit részletfizetésre ne lehetne megkapni. Igaz, hogy ezzel a biztosítási tervvel egyelőre csak az irógépkereskedők foglalkoznak, de egészen bizonyos, hogy amennyiben ez a terv valóra válik, a többi szakma is csatlakozik az akcióhoz.

Ami magát a biztosítást illeti, nem az elmaradó vagy dubiózá váló részletek biztosításáról van szó. Hiszen ilyen biztosítást nem nagyon vállalna egy társaság sem, mert eltekintve attól, hogy a kockázat nagyságának megállapítása ugyszólván lehetetlen, egy ilyen biztosítás meglehetősen erkölcsötlen volna, mert nem elemi, tehát az emberi akaratától független csapás ellen védene, hanem kizárólag az emberi rosszhiszeműség ellen s így ennek bizonyos mértékben tápot adna.

A részletfizetési biztosítás az eladott tárgyra vonatkozik és arra az időre szól, amíg annak vételára teljesen kiegyenlítő nincs, vagyis amíg az a bizonyos tárgy az eladó cég tulajdonát képezi. A biztosítás a terv szerint kiterjed mindennemű károsodásra, u. m. tűz, betörés, lopás, törés által a részletfizetési tartam alatt előállott kárra és kiterjed arra az esetre is, ha a vevő a megvett tárgyat eldobja, eláldogosítja, vagy bármilyen néven nevezendő kárt okoz benne.

Az elfadott tervet nagy tetszéssel fogadták, de nagyjelentősége a dolognak csak akkor lesz, ha nemcsak az irógépkereskedők, de valamennyi szakmabeli magáévá teszi az eszét.

A drágasági index márciusban. Az „Argus” kimutatása szerint március havában a drágasági index további egy százalékkal emelkedett. Az élelmiszerárak a februári 48 84 szerezéről 50 15-re emelkedtek. A ruháremek nem drágultak. A különböző cikkek 36 19-ről 36 29-re emelkedtek. Az 1916. évi árakhoz képest az index szám márciusban 48 54 szerez volt.

Ausztriában leszállították a kamatokat. Bécsből jelentik: A bankokról leszállítása következtében az osztrák bankok elhatározták, hogy a csütörtöki naptól kezdve egy félszázalékkal leszállítják a betétek után fizetendő kamatot. A kihitelezett összegek után az eddigi kamatláb marad érvényben. A betétek után fizetendő kamat a következőképpen alakul: felmondás nélküli bármikor felvehető betétek után a bankok öt százalékot fizetnek, egy hó napra lekötött betétek után öt és fél százalékot, két havi lekötés mellett hat és fél százalékot, három havi lekötés mellett hat egész háromnegyed százalékot fizetnek.

A cseh pamutgyárak alig 25 százalékos üzemmel dolgoznak. Prágából jelentik: A cseh pamutgyárak és pamutszövőgyárak az elmúlt évben látszólagos konjunktúra mellett dolgoztak. Ezeknek az üzemeknek munkát adott a szövetmisszió (s még nagyobb mértékben Németország). Az orosz vásárlások azonban csak a tényleges szükséglet kielégítésére irányultak, míg Németország rendelései azért váltak csekélyek, mert az új vámtarifa életbeléptetése előtt kiánt gondoskodni megfelelő mennyiségű árurol. A csehországi gyárosok a vámtarifa életbeléptetése után vették csak észre, hogy Németország erején felül vásárolt és sokkal többet, mint amennyi a szükséglete. Pénzt vagy elkésvé, vagy egyáltalában nem kaptak, ami arra i. d. t. t. a gyárosokat, hogy a még le nem szállított tételeket végleg visszatartsák. Ezzel vette kezdetét a katasztrófa, ami árufelhalmozás következtében nagyfokú árucsohánást vont maga után és amely a legnagyobbfokú mintegy 75 százalékos üzemredukáláshoz vezetett.

Májusban megindul a nemzetközi gyorsteheráru forgalom. A vasutak Bécsben tartott konferenciájának határozata értelmében Románia és az európai központi államok között május 15-től kezdve megindul a gyors-teheráru forgalom. Németország kérését, amely szerint kéri a felvételét ebbe az egyezségbe, egyelőre függőben tartják. A legközelebbi konferenciát Bukarestben fogják tartani.

Oszországban korlátozták a devizaforgalmat. Rómából jelentik: Az olasz kormány részletes rendeletet adott ki a devizaforgalom korlátozásáról. A szabályok az utazóközönség részére szükséges devizavásárlást, átutalást nem érinti, ellenben a kereskedelemnek nehézségeket okozhat, mert pl. lirahitelevelek kifizetésénél ki kell mutatni, hogy az ellenértéket idegen devizában befizették és külföldiek lira-váltóit nem számíthatják le.

Továbbra is fizetni kell a szeszitalok utáni forgalmi adót. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter a következő rendeletet közölte a pénzügyigazgatóságokkal: A pénzügyminisztérium arról értesült, hogy a szeszitalok kimeréseinek tulajdonosai a likőrök, pezsgők és habzó borok után a 10, 6 és 3 százalékos adót nem fizetik be, azt hozva fel okul, hogy a gyár már fizetett luxusadót. Ezért ezton hívja fel a tulajdonosokat, hogy ezek után az italok után is meg kell a 10, 6 és 3 százalékos adót fizetni, aszerint, hogy az illető helység melyik osztályba van sorozva. A jövőben idegen ellenőrzést fogantatásnak mag hasonló visszaélések megszüntetése végett.

TÖZSDE

Április 2-án

A nagypénteki ünnep miatt ma szünetelt a devizaforgalom.

Cluj, Str. Universității 1.
(volt Egyetem-utca)

„OPTICA“
legmodernebb látszerűzet.

Gummiárnyvok és kölszerekben a legnagyobb rektár és legolcsóbb árak

Speciális cipőujdonságok!

Hoffmann Sándor

„ERIKA“

cipőárúháza

Cluj, Piața Unirii No 13.

Ha művészi kivitelű **fa, vas, vagy réz-butort és zongorát** akar vásárolni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg

Széky & Réty

Erdélyrészi Butorgyár R. T. állandó batorhiállítását. Valódi Bösendorfer, Stingl, Wirth és Produktivgenossenschaft zongorák, további furnirok és klosterneuburgi enyvezett lemezek nagy választékkal.

Férli-szalmakalap tisztítás

juányosan és izlésesen

Fehér

Cluj, Strada Memorandului (v. Unio-utca) 21

**Zsák
Ponyva**

Mindennemű célokra legelőnyösebben beszerezhető

Albala Izsé

Timisoara

Piața Traian No 10

Megnyilt

WEISZ ELEK

Megnyilt

a HELLER, WEISZ és MOLNÁR cég volt beltagjának

nőidivat-, vászon-, szövet- és szőnyegáruháza

Cluj, Strada Regina Maria (v. Deák F.-u. 14.)

Szolid szabott árak!

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Magyar Színház heti műsora

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Gyimesi vadvirág (Olcsó helyárakkal. Sorozat 320)

Vasárnap d. u. fél 6 kor: Bojóc (Operett. Pátrér Böske fellépésével. Leszállított helyárakkal. Sorozat 321).

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Miami (Operett Leogyel Irán, Neményi, László, Itasszal. Rendes helyárak. Bérletszűnetben. Sorozatszám 322)

Hétfőn fél 3-kor: A kis lord (Gyermekelőadás. Olcsó helyárakkal. Sorozat 323)

Hétfő d. u. 5-kor: Miami (Operett. Rendes helyárakkal. Sorozatszám 324)

Hétfő este háromnegyed 9-kor: Az ember tragédiája (Poor Lili fellépésével. Rendes helyárak Napi bérlet 99 sz. A. Sorozat 325)

Kedd d. u. 4-kor: Fraskita (Karácsanyi Ilivel, Itász és Lászlóval. Leszállított helyárakkal. Sorozat 326)

Kedd este 8-kor: Miami (Operett. Bérletszűnet. Sorozat 327.)

Hölgyeim! Vételkorlevezettség nélkül nézzék meg

IDEAL

női kalap üzlet újdonságait. Selyem, szalag és szalmakalapok még soha nem létezett olcsó árért. Atalakitásokat és formálásokat 48 óra alatt készítünk gyári árban.

Cluj, Calea Regale Ferdinand 8.

KAUCSUKASZIFALT KOMPOZICIOVAL BEVONT SZAGTALAN

BŐRFEDÉLLEMEZ

ERŐS TARTÓS VIHARTÁLLÓ

„GROZIT” TIMISOARA

II. Strada Samuil Micu (Magyar-u.)

Grozit gyártmányok

Fedellemezek külföldi filizlemezből (nem cellulozéból). Aszfalt szigetelőlemezek, aszfaltmastix, bitumen, fa-cement, tetőlack, carbolineum, kőszénkátrány.

Vállal mindennemű szakmába vágó tetőfedési és aszfaltozási munkálatokat

Hosszu hajból pár pillanat alatt az új „CHIC” praktikus készítmény, hosszú haját külön, hogy haját levágatná, rövid haját csinál pár pillanat alatt rövid, medve haját él. Kapható minden drogeriában, illatszertárban. Szétküldés az ár elvezetés beutalással. Kérjen: Reductor, Cluj, Str. Reg. Maria 32

Kérjen mindenütt

Pierre

borotva-pengét.

A legjobb fémkeverék, a legtekélyesebb gyártmány. Garantált minőség.

1800

Megérkezett Londonból a világhírű

Aladdin

lámpa a modern technika csodója. Az Aladdin lámpa 94% levegőt és csak 6% szén-dioxidot fogyaszt, füst, korom és szag nélkül ég, 80 gyertyafényű nappali világosságot áraszt. Kezelése egyszerű és anyagfogyasztása nagyon csekély. Kérjen ismertetőt még ma.

Romániai egyedárúsítás

ROMÁN

Aladdin

KERESKEDELMI R.-T. SATMAR

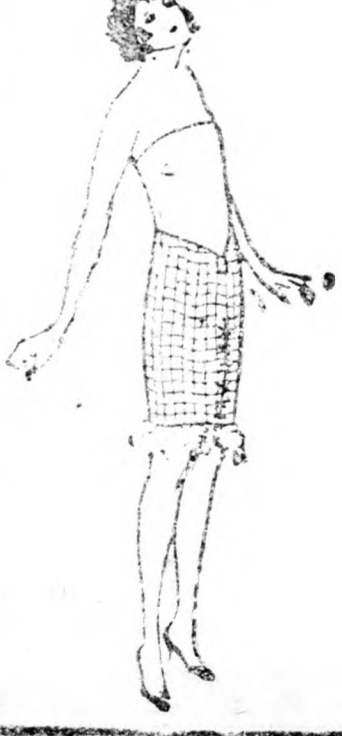
MARTIN PAL Jun.

Cluj, Piata Mihail Viteazul 25.

כשר ועלכווארען פאבריק

קענישט אלערלייא ועלכווארען פאבריק פאראן פאר נאכאמטע עקסטרעמירט פרייקארטאנט אונד דער און פערלונגען

Harisnyákból husvétig 10% engedmény.

Hölgyek figyelmébe

Atánlon a legajabb

soványító hasfűzőket

amely erős hölgyek részére valóságos soványító szert jelent

Melltartók 85 leitől feljebb.

Allandóan raktáron tartok saját készítményű hasfűzőket, amelyek már 250 leitől kaphatók.

Harisnyákból óriási választék. Husvétig 10% engedm.

Kézimunka osztályomban mindenféle kelim és gobelin munkák kaphatók.

E. Rosenzweig, Str. Reg. Maria 6.

A Tordai Sörgyár Rt.

kiváló minőségű gyártmányai

A Király sör közismerten a legjobb

4 GLORIA dupla maláta tápsör utolérhetetlen

a husvétli ünnepek alatt mindenütt ezt kérje.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Alláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Kreditkontroll — Pénzvilág — Finczwalt országos hitel tudósító és incassóiroda, Oradea-Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9

37 éves fiatalember, ismeretség hiányában, ezton (hajt) ho záálló jó külseű, arcu, lehető eg széke, finom lelkületű, határozott jellemű, egészségesen gondolkozó zsidó leánnyal homoly oából levele ni, si valamilyen ipai szakban is képetteggel bír. Irnat gyermektelen özvegy is. Választ „20,000“ jelige alatt kiadó továbbít. 914

J. forgalmu fűszertüzet, teljes berendezéssel, vezető hiánya miatt bébeadó. Cim a kiadóban 906

Modern bádagos üzem berendezés, igen jó karban levő gépekkel, kivándorlás miatt sürgösen eladó. Cim: Lloydexpress, Cluj. 900

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, szépirodalmi tudományos, közgazdasági cikkek, prospectusok stb.) irógéppel való másolások és sokszorosítások gyorsan, pontosan késűnek. Főlvétel Friedmann könyvkereskedésben, Fötér. 842

Két fiatalember különbejáratu szobában lakást és jó kóser kosztot kaphat. Egyetem-u. 5, ajtó 3.

Gyárepület három, egyenként oca 120 m²-es, száraz, világos helyiséggel, a belvárosba bérbeadó. Nyomdának, műhelynek, raktárnak nagyon alkalmas. Cim a kiadóban.

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárol a **Tacâmul** ezüstárú és evőeszközzár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Kalmár Áruforgalmi Rt.

Cluj, Str. Regina Maria 25.

Kizárólagos **borszékl ásványvízlerakat.**

A legjobban felszerelt raktár mindenféle ipari cikkekben. Festék és fűszar engros és endetail. Mindenkör a legolcsóbb napi árak. **Telefon Interurbán 4-25.**

Hirdessen az Új Keletben

Friss כשר vágott liba érkezik szombat este (április 3 án) Baumhaffhoz Reg Ferd. 10., hátul az udvarban

Barna, karcsu, 20-22 é es leánnyal, komoly célból levelező, lehetőleg németül, angolul. Legyea jó zsidó házból (én talmodista volt m) kává az és bubifrizura elenes, erő jellemű, egészségs gondolkodásu, finom lelki. vig kedélyű. Tudjon zenét, valamilyen ipai szakmát. Választ címmal, teljes bizalommal „Lenz“ alatt kiadótá 914

Izr. iricsalád április 15-re elállal teljes ellátá ra ui leányt. — Oradea-Mare, Be. by Öden-utca 42, I 7.

Figyelem. Erdély egyik nagyvárosában egy Dombour a'our plisse és gombfűthuzó vállalat, egybekötött kötszövőt és rövid-áru raktárral, kiáadorás miatt eladó. „Jól övedelmező“ jelige a kiadóhivaltal továbbít. 878

Hölgyek figyelmébe!

Mindenemű modern hajmunkák, tambourir választék, kizárólag elszándú anyag s készitvény, L'Oréal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vialákre is eszközök. Vágott hajat kicsinyben is nagyban veszek. — **Messa Gyula Cluj** Str. Memorandului 10

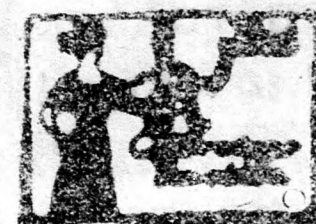
Ha ön művészi **BLONDEL** és más kereteket óhajt venni, okvetlen keresse fel **SOMLYAI MIHÁLY** keretkészítő és aranyszövő műhelyét Kolozsvár, Strada Iuliu Maniu 7. szám. **Üvegáruhaza** Kossuth Lajos-u. 4.

Alkalmi vétel! Smyrna - szőnyeg 6x5 m. teljesen új állapotban, gyön örtü mintával, igen olcsó áron eladó.

Perzsa-szőnyeg 2x2 teljesen új, 14.000 leiért kapható ROSENBERG J. szőnyegrak tárában, Cluj, Strada Memorandului 25.

Mégis csak legjobb a késnélküli

„IDEAL“

borotváló por mely az ország területén **higienia**

szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja

kellemes hatást hagy utána. — Óvakodjunk az **Mindenütt kapható.** Ártalmas utánzatoktól. Csak az „IDEAL“ Egyedüli készítője: [felírásu a valódi.

Reszling Iózssef fodrasz Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marr atiei egyedüri **Glanzmen** Adoll illatszertár **Str. 809** **Voda 40**

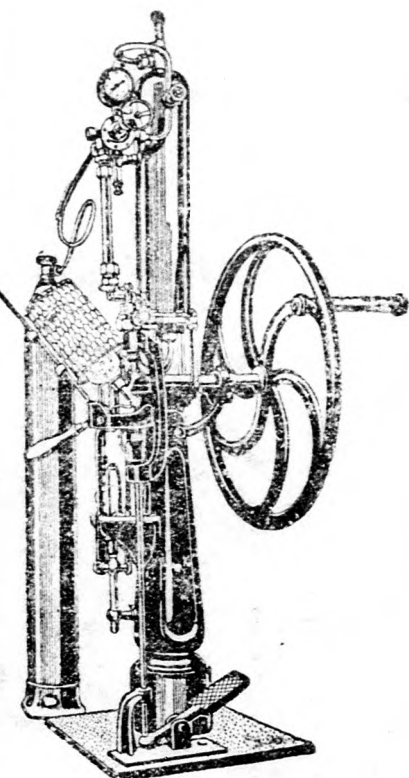
Első Nagyszebeni Cipőgyár Rt.

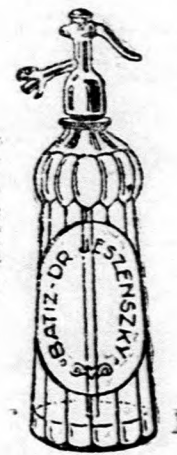
Kapható Stark Zoltánnál Cluj, Piața Unirei

Batiz—dr. Jeszenszky

Cluj, Calea Victoriei No 99. **szikvizgép-, sifonfej- és fémáru gyár.**

Telefon Interurbán 8-62. A közegészségügyi törvényeknek megfelelőleg gyárt: Sifonfejeket, szikvizgépeket bármily nagyságban, vízszűrő készülékeket, sűrűjtöket, sörkimérő készülékeket, likörleparolókat, mindenféle a szikvizszabmához szükséges kellékeket és alkatrészeket. **Berendez:** Szikviz, kristályviz és likörgyárat, legkisebbtől a legnagyobb üzembírásra. **Raktáron tart:** Eredeti cehoslovakiai szikvizet, cracherlis és kristályüvegeket. Összes gummi alkatrészeket, a golon csöveket. — Használt szikvizgépek szakszertű javítását vagy azok becserélését vállalja. **Szerelőik** mindenkor **rendelkezésre.** Üveghomok névedzés, ni kelezés és fémcsiszolás. A kisenevi kiállitáson aranyéremmel kitüntetve.

Ursus-Extra

világos sörkülönlegesség mindenütt kapható.

CZELL-Sörfőzde, Kolozsvár-Monostor